ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5693 | 11/23 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1904 | ՆԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 15 ՇԱՊԱՆ 1322 | ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5693

درعليه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Պոլիս, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԿՆՈՋ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեր նախորդ յօդուածով՝ կնոջ պարտականութիւնը երկու մասի բաժնած էինք. Առաջին՝ նիւթական, երկրորդ՝ բարոյական աշխատութիւն։

Նիւթական աշխատութիւնը երկու առօրեայ մասեր ունի. տանը գործեր, որոնց վրայ գրած ենք եւ անծանօթ բաներ չեն. երկրորդ մասը տեսնենք արտաքին զբաղումներ։

Արտաքին գործեր ըսելով պէտք է իմանանք տունէն դուրս աշխատիլ, ամսականով կամ օրականով եւ կամ կարի, ձեռագործի վերաբերեալ նիւթերով զբաղիլ տան մէջ, գործ գլուխ որոշ վճարման մը փոխարէն։

Բարոյական պարտականութեան գլխաւոր մասերը կը կազմեն հետեւեալները.

Ընկերսիրութիւն. — Առաջին եւ անուշ պարտականութիւնն է սիրել կենաց ընկերը՝ ամուսինը եւ սիրուիլ անկէ — անոր ճաշակին ու զգացմանց համեմատ վարքով ու բարքով, գուրգուրանքով ու հոգատարութեամբ հմայել զայն, հաճելի ու սիրելի ըլլալ անոր, անկեղծութեամբ, հաւատարմութեամբ, զգուշութեամբ։ Տանը մէջ՝ կեսուրը, պարոնտարը, տագրը, տալը եւ ուրիշ անդամները յարգել, պատուել եւ ըստ արժանւոյն հոգածու ըլլալ անոնց։

Տնտեսութիւն. — Առտնին գործերուն վրայ վերին հսկողութիւն, հաշուակալութիւն օրական, ամսական եւ տարեկան ծախքերուն համար։ Ամուսնոյն գործերուն, վիճակին եւ չափին տեղեկանալ՝ ուղղակի իրմէն, առանց զայն ձանձրացնելու. բայց այս ամենուն մէջ գաղտնապահ ըլլալ։ Ամուսնոյն գործերուն տարեկան հաշուեկշիռը խնդրել անկէ, ստանալու, ապահովելու եւ ըստ այնմ ծախքերը սեղմելու եւ կամ ամուսնոյն խորհուրդին հետեւելու համար։

Հիւրասիրութիւն. — Բարոյապէս արատաւորուած եւ կասկածելի կիներէն խորշիլ. ասոնք ապականութեան միջնորդներ են, որոնք սիրով, զուարթ եւ զուարճախօս երեւոյթով կը յաջողին շատ անգամ ընկերական-ընտանեկան ներդաշնակութիւնը խանգարել, եւ միշտ անվնաս չեն։ Տունը մտնող հիւրերը, այցելուները — այր ըլլան թէ կին — յարգել, պատուել, զուարճանալ եւ զուարճացնել, պահպանել զուարթութիւնը ներկաներուն մէջ՝ պարագային համեմատ։ Սակայն, ասոնց մէջ կարենալ յաջողելու համար, պէտք է նկատի առնել իր, ամուսնոյն եւ հիւրերուն ամէն մէկուն դիրքը, կացութիւնը եւ հոգեկան վիճակը ինչպէս եւ տեղական սովորութիւններն եւ բարքերը՝ ըսել է որ կինը երբեք մարդու մը հետ իր ամուսնէն աւելի մտերիմ չըլլայ։ Պարկեշտ կինը իր ամուսնէն գաղտնիք չունենար։ Սրամիտ կինը իր ամուսնէն շատ առաջ կը վերլուծէ իր տանը յաճախող հիւրերուն հոգեբանութիւնը եւ անոր համեմատ կը շարժի եւ ի հարկին ամուսնոյն հետ կը խորհրդակցի անկեղծութեամբ։ Ամուսնոյն չընդունած, մերժած կամ աչքէն ինկած բարեկամէն պէտք է հեռանայ համեստ կինը։ Քաղաքավարութիւնը կենցաղագիտութեան հետ շփոթելու չէ։

Մաքրասիրութիւն. — Կինը պէտք է մաքուր ըլլայ հոգիով, սրտով, մտածումով, անձնով եւ ճշմարտախօս. մաքուր՝ մարմնով ալ։ Օրինակ ըլլալու է տան միւս անդամներուն, դէպի այն թելադրելով զանոնք առանց չափազանցութեան։ «Մաքրութիւնը առաքինութիւն է»։

Բարեսիրութիւն. — Անկեղծ կրօնասիրութիւնը բարոյականութեան զօրաւոր գրաւականն մըն է. սիրել՝ եկեղեցին, ջերմեռանդ եւ անկեղծ հաւատքով. կրթասէր՝ դպրոցասէր ըլլալ, աղքատասէր եւ մարդասէր. մէկ խօսքով, գործով եւ դրամով օգնել աղէտեալ ասոնց՝ կարողութեան եւ պէտքին չափով. առանց ո՛ եւ է նկատումի կամ ակնկալութեան։

Ինչպէս ըսինք մեր նախորդ յօդուածով, աղջիկները, ի՛նչ տարիքի մէջ ալ ըլլան անոնք, դպրոցի շրջանն աւարտելէ կամ զայն թողլէ անմիջապէս յետոյ պէտք է առտնին գործերով պարապին պարտաւորիչ կերպով. հարուստն ալ աղքատին չափ պէտք ունի զանոնք սորվելու։

Ծնողք, գուրգուրալով իրենց աղջիկ զաւկին վրայ, չեն ուզեր զայն աշխատցնել. աւելորդ սէրէն առաջ եկած չարիք մըն է զոր կը պատրաստեն անգիտակցաբար եւ որ երեւան կու գայ մօտաւոր ապագային՝ ամուսնական կեանքի մէջ։

Ապացուցուած ճշմարտութիւն մըն է թէ չափաւոր աշխատութիւնը ո՛չ միայն չի տկարացներ մարմինը, այլ ընդհակառակը կը զօրացնէ զայն. մինչդեռ իդական սնոտի, ինչպէս եւ տրտմեան անձնիւր անհամ միեւնոյն զօրաւոր վիճակը չունենար կողմէ. արդէն մենք ալ անխնայ աշխատութիւնը, պարտասելու աստիճան յոգնութիւնը չէ որ կը յանձնարարենք մեր աղջիկներուն, այլ իրենց ոյժին, կամքին եւ կարողութեան չափով ձեռական, նիւթական աշխատութիւն մը, որ արդարեւ բնականէն թոյլ եւ մեղկ մարմինը, իրանը, ջիղերը աւելի՛ն պիտի զօրացնէ ապահովաբար։

Մնաց որ, տանին աշխատութեան մէկ մասը, առօրեայ զբաղումները, ոչ այնքան ոյժի՝ որքան ժամանակի, կամեցողութեան եւ մտադրութեան գործեր են, ինչպէս տանը աւլել, կերակուր եփել եւ տան կարասիներուն կարգ ու սարքին հոգ տանիլ, որպէսզի ամէն բան կարգին ու ամէն ինչ իր տեղն ըլլայ։ Այս կարգի աշխատութիւնները, ինչպէս յայտնի է, յոգնեցնելու հանգամանք չունին, եւ թէ անոնցմով կրնան զբաղիլ ո՛րքան որքան որ ուզեն։ Ասոնք հետզհետէ սիրելի զբաղում մը պիտի դառնան աղջկան համար։

Պարբերական տանին աշխատութիւններուն գալով, լաթ լուալ, տախտակ սրբել եւայլն ամիսը անգամ մը, կամ աւելի սուղ պատահող կարեւոր գործեր են, որոնց պէտք է վարժուիլ հետզհետէ։ Այսպէս կը վարժուին տանին աշխատութեանց. ասոնցմէ զատ պարապոյ ժամերու մէջ պէտք է օրիորդները զբաղին ընթերցումով, ձեռագործով, եթէ կ'ուզեն դաշնակով կամ այս եւ այն լեզուն մշակելով. բայց այս վերջինները պէտք չէ որ արգելք ըլլան առաջիններուն, վասն զի անոնք անհրաժեշտ են, իսկ ասոնք՝ կարեւոր։

Առտնին աշխատութեան մէջ յաջող կին մը, հարկեցուցիչ պարագաներու մէջ, պիտի կրնայ արտաքին աշխատութիւնով ալ զբաղիլ, իր, իր տան եւ ամուսնոյն պատիւը ամէն բանէ վեր բռնելով ու պատուաւոր գործառնութիւն մը դառնալով։ Դժուարին է այս պարագան, քանի որ բաղդը կոյր է, եւ ապագան ոչ ոք կրնայ ճշդիւ գուշակել։

Բարոյական պարտականութեան գլխաւորը աւելի շատ տեսակներ ալ կրնար ունենալ, զորս զանց ըրինք, նկատելով որ այսչափին ընտելացած կին մը կրնայ միւսներն ինքնիրեն առնել եւ ըստ այնմ գործադրել. ինչպէս որ ասոնց մէջ ալ այս կամ այն մասերը կրնան գոյութենէ դադրիլ՝ պարագային համեմատ։

Բարոյական պարտականութեան սերմը բնութիւնը դրած է արդէն ամէն էակի մէջ, սակայն միայն յաջողած կիներ ալ կան արդէն. վարժարանին մէջ ուսանուած կրօնքն ու բարոյախօսութիւնը քիչ շատ ուղղեցուցած կ'ըլլան, եկեղեցւոյ բեմէն տրուած քարոզներ յաճախ կը շօշափեն զայն. ընթերցում, պատմութիւն, խօսակցութիւն, մօր, ազգականի, բարեկամի եւայլն օրինակները, անոնց գործելու եղանակը իբր առաջնորդ եւ հրահանգ պիտի ծառայեն դիտող, խորհող ու դատող աղջկան։

* * *

Հին ժամանակներու մէջ կինը ճանչցուած է իբրեւ թերի էակ մը, իրեն յատուկ գեղն ու գրաւիչ հրապոյրը ունենալով հանդերձ։ Անշուշտ իր տկարութեան պատճառաւ իր բոլոր ինքնութիւնը ծառայական գործերու տուած, միւս կողմէ անուս եւ բնականաբար տարրական զգացումներով միայն օժտուած, բարոյական պարտականութիւններուն բոլորովին անգիտակ էր. աւելի՛ ճիշդ կ'ըլլայ ըսել թէ մարդն ալ զարգացած չըլլալով՝ այդ օրինակ պարտքերու գոյութիւնը չէր նշմարեր։

Այո՛, ինչպէս փոքր՝ մեծէն, աղքատը՝ հարուստէն նոյնպէս եւ անուսը ուսեալէն նաեւ պարտականութիւններ ունի ընդհանուր առմամբ, եւ տարբեր ըստ աստիճանի. «Որուն շատ տուաւ, շատ պահանջեցի եւ որուն սակաւ՝ սակաւ»։

Տարակոյս չկայ թէ կինը այս գիտութեան վիճակէն բարձրացնելու գաղափարը այրն էր որ զգաց նախ. քանի որ կնոջմէն առաջ առաւ ուսման եւ զարգացման ճաշակը եւ վերջապէս յաջողեցաւ զայն հրաւիրել այր-մարդուն հաւասար։ Քաղաքակրթութիւնը սիրայօժար ընդունեց կնոջ բարձրացումը. պատուոյ տեղը տուա՛ւ անոր այրերուն մէջ եւ իրապէս զայն յարգանքի արժանի ընելու համար վերապահեալ բարոյական պարտականութիւնները դրաւ կնոջ վրայ։

Կիներ ամէն բանի մէջ չափազանցելու հակում մը ունին ամէն կերպ. Նոյնը պատահեցաւ այս անգամ ալ, եւ Ֆէմինիզմը ծնաւ. կիներ փորձեցին փաստաբան, բժիշկ եւայլն ըլլալ։ Այո՛ հաւասարութիւն սեռերու միջեւ, բայց ոչ ամէն բանի մէջ հաւասարութիւն. պարտքի եւ իրաւունքի մէջ միայն։ Կինը այր մարդուն դերը ո՛չ կրնայ ստանձնել եւ ոչ երբեք կատարել. ինչպէս եւ սա փոխադարձաբար։

Կնոջ դերին վրայ յաջորդ անգամ։

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

ԿԷՍ-ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Դ.

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՍԷՐԸ

Սիրոյ երեք միութեան երրորդ տարրը, բայց է՛ն երկնայինը, է՛ն աստուածայինը Աստուծոյ սէրն է։ Եթէ ունենայինք մեր անձին սէրը, եթէ լիովին կատարէինք մեր ընկերին սէրը եւ սիրոյ պարտականութիւնները, բայց թէ որ զուրկ ըլլայինք Աստուած սիրելու մեծ կարողութենէն, աւելորդ բան մը պիտի ըլլար հաւատք ընծայելը թէ մենք «Աստուծոյ պատկերովը» ստեղծուեցանք։ Հիմակ որ մեր չոր կիրքերուն տիրապետութեան տակ միայն, երկրաւոր, աշխարհասէր եւ մոլորած մը կը դառնանք մեր աղաւաղած կամքովը, եւ ամէն օր զզուելով Աստուծոյ դառնալու կարելիութեան մէջ կը ծփանք, այն ատեն՝ բոլորովին ու բացարձակապէս աշխարհի որդիներ ու անցաւորին սիրահարներ պիտի ըլլայինք, կորսնցուցած մեր բոլոր երկնային ու վսեմ տարրերը։ Բայց սէրը իր երրեակ ամբողջութեան մէջ պէտք էր ունենալ աստուածայինն ալ. քանի որ Աստուած ինքը սէր է ու իր երկրպագողներն ալ սիրով պէտք էին ծառայել իրեն։

Ճշմարտութիւն մըն է թէ, մենք, երկրաւոր արարածներս, Աստուծոյ ամենակարողութեան ու բոլոր անհուն սքանչելիքներուն քով ոչնչութիւններ ենք պարզապէս. բայց որչա՜փ հիանալի է որ Աստուած իր մեծ սիրովը սէր կը պահանջէ նաեւ մեզմէ, ոչ թէ անով իր սիրոյ անհունութիւնը պճնելու՝ հապա աւելի զօրացնելու եւ մարդկելու համար մեզ, երկինքի օրէնքին, սիրոյ օրէնքին մէջ։ Լաւ է որ շատ կրօնքներ Աստուծոյ մեծութիւնը եւ մեր փանաքիութիւնը կը շեշտեն, բայց պէտք չէ որ ճշմարտութիւնը միայն այսչափով պարզուի, այլ պէտք է որ Աստուծոյ մեզի ցոյց տուած սէրն ալ եւ մեզմէ պահանջածն ալ յայտնեն. ահա ա՛ն է մեր սիրային կրօնքը, ճշմարտապէս մեծ կրօնքը։ Ի՜նչ մեծ երջանկութիւն մեզի համար գիտնալ ու հասկնալ եւ երկնաւոր փառք զգալ ու հաւատալ թէ մենք Աստուած կրնանք սիրե՛լ։ Անոր գերագոյն սէրն է որ մարդուն մէջ աստուածայինը կը պահպանէ եւ մեզի կու տայ մարդու արժանիքը։

Քրիստոնէութիւնը՝ իբրեւ սիրոյ կրօնք՝ մեզի կը յայտնէ Աստուծոյ սէրը Յիսուս Քրիստոսով, որով մենք՝ հողեղէններս՝ սիրոյ նոր ուխտին տակ առած, կրնանք մեր ձեռքերը վերցնելով աղօթել. «Հայր մեր որ յերկինս ես»։ Ճշմարիտ է որ Աստուած մարդոց տէրն է, Արդար է եւ անողոք դատաւոր, բայց ամենէն հետ ալ «Մեր հայր»ը։ Հրէութեան Սինայի շանթերուն եւ ամպրոպներուն մէջ բնակող Աստուածը, Եհովան, քրիստոնէութեան խաղաղաւէտ Գողգոթայէն սիրոյ աւետաբերը քարոզն է։ Հրէային Աստուածը որ զահերու աստուածութիւն մը կ'ուզէ էր անհնազանդ խստապահանջութիւնով, սիրոյ մեծ յեղաշրջմամբ, կրօնքի բարեշնորհ մէկ խորհրդաւոր ձեւին տակ, Քրիստոնէին անձնուիրութեան միակ օրինակ Քրիստոսը կը դառնայ. բայց ասիկա, ոչ թէ անոր համար որ Աստուծոյ էութեան մէջ փոփոխութիւն մը կ'ըլլայ. քա՛ւ լիցի, հապա նոր ուխտի աւելի զարգացած նոր Իսրայէլներուն Աստուած իր «անհուն սէրը» ա՛լ աւելի կը յայտնէ, առանց մերկանալու իր անհուն արդարութենէն, սրբութենէն եւ ամենակարողութենէն։ Ու այսպէս Քրիստոնեան ինքզինքը աւելի ստիպող եւ կամաւոր սիրով մը, Աստուած սիրելու քաղցր հարկին տակ կը գտնէ։ Կորսուած դրամը, եղծուած կինքը, մոլորած անառակը՝ վերադարձուած ու վերընդունուած են։

Ասիկա հոգեւոր մեծ արժանապատուութեան մը ներշնչումը կու տայ մեզի, Քրիստոնեաներուս։ Աստուած սիրե՛լ, մեզ՝ հողեղէն էակս՝ Աստուածմէ տրուած սիրոյ ամենամեծ շնորհն է, որով կ'աղօթենք Անոր, կը պաշտենք զԱյն, տաճարներ կը կանգնենք Անոր սուրբ անուան եւ բոլոր սիրով կ'երկրպագենք Անոր անհուն սիրոյն, սրբութեան ու կարողութեան առջեւ։

Սէրերու սէրն է ա՛ն, Աստուծոյ սէրը, եւ այս սիրոյ շնորհն է որ պիտի սրբացնէ, պիտի աստուածացնէ մեզ ալ։ Աստուած անհունօրէն սուրբ է, եւ մենք որ Աստուած կը սիրենք, պիտի ստիպուինք անհուն սրբութիւնով մը սիրել զԱյն, արժանի սիրով մը պաշտելու համար։ Արդար է ա՛ն եւ մենք պիտի ձգտինք արժանի արդարութիւնով մը սիրել զԱյն։ Անհունօրէն սիրեց մեզ, մենք ալ պիտի ջանանք իրեն պէս սիրել զինքը եւ այն ատեն մեր հոգին, անհուն մեծութիւնը ունենալով իրեն սեւեռակէտ, պիտի թռչի դէպ ի Անոր՝ կատարելութեան, անմահութեան ճամբաներուն մէջ։ Ու ասոր համար սէրը՝ մեծագոյն բարին է որուն պէտք են վերածել մեր հոգիները։ Անցաւորը՝ անցաւոր, իսկ անհունը՝ անհուն կը դրոշմէ մեր հոգիներուն խորքերուն մէջ. մեր սիրտերը եւ հոգիները պէտք են թռչիլ, գետնաքարշ քալելու, սողալու համար չեն ստեղծուած անոնք. պէտք է թռչին կրօնքի թեւերուն վրայ, Աստուծոյ սիրոյն անսահման մթնոլորտին մէջ, դէպի արդարութեան, սրբութեան, սիրոյ արեւը։

Թող կրկնե՛ն ամբարիշտ բերաններ, երբ կ'ուրանան կարելիութիւնը մեզ համար Աստուած ճանչնալու եւ զայն սիրելու. ո՛չ, ո՛չ, մարդկութիւնն ու նոյնիսկ մոլորած մարդկութեան զօրաւոր բնազդն է ան։ Մեր ամենօրեայ կարօտը սրբութեան համար, հոգիին ու նիւթին, բարիին ու չարին, անցաւորին ու անհունին այս պայքարը, եւ նոյն իսկ վայրենիներու մէջ վայրենի ձեւերու տակ, արիութեան սիրոյ, պաշտամունքի եւ մեծութեան անհուն ի՞նչ կ'արտայայտեն, եթէ ոչ մեր մեծ բաղձանքը Աստուած ճանչնալու եւ սիրելու համար։ Այդ չգիտակցութեան, այդ մխտանքութեան, այդ անկարելիութեան մէջ կը նուաստանանք մենք, մեր մեծութեան ու արժանիքի գլխաւորէն արտաքսուած։ Աղէտալի է այդ մերկացումը մարդկութեան համար։

Հոգ չէ թէ մեղաւոր մը ըլլամ ու ինկած մը հոգեւորապէս, հերիք է որ գիտնամ թէ «Աստուած սէր է»։ Հոգ չէ թէ ամբարիշտ փաստաբերութիւններով ջանան թաւալել հոգիս, հաւատացնելով անոր թէ անկարելի է ինծի սուրբ կեանք մը անցնել։ Հետեւաբար պէտք է աչք գոցել իմ առօրեայ թերութիւններուս ու զանցառութիւններուս, բաւ է որ գիտնամ թէ «Աստուած սէր է», եւ այն ատեն ջլապինդ վերակազմուած, սրտագին սիրով պիտի մագլցիմ աստուածասիրութեան, սրբութեան ու արդարութեան դերբուքներէն վեր, մի՛շտ վեր նայելով, միշտ վերի բաներուն կարօտը քաշելով, միշտ երկնաւորին փառքերովը շլանալով....

Այսպէս սիրոյ երրորդութիւնը կը հասնի իր մեծութեան եւ կատարելութեան։ — Անձին սէրը, ընկերին սէրը, եւ Աստուծոյ սէրը, ա՛ն ահա մեծ վարդապետութիւնը իր ամբողջութեան մէջ, զոր քարոզեց իր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ Նազովրեցին մեծ վարդապետը։

Ուստի՛ նորէն Բէլի կաւզաժ, ո՛վ սիրոյ Աստուած, սիրտանց սիրտիս բոլո՛ր կոչմամբ. զօրացո՛ւր իմ մէջս մաքուր սէրերս, ոյժ տո՛ւր հոգւոյս տիրելու համար մարմինիս վրայ, որովհետեւ մարմնաւորութիւնը չի մեռնիր մէջս, շնորհէ՛ որ ապրիմ սիրոյ մեծ կեանքը, որ անոր հաւանութեան պատկերն է, եւ դէպ ի այդ հեռապատկերը սաւառնել բոլո՛ր էութիւնովս՝ Քու սիրոյ բազուկներուդ վրայ հանգչեցնելու համար զգլխոց, լացոց, անառակ որդիի այս կեանքը, բեկեալ սիրտս եւ երգել շնորհազարդ ծառայիդ Շնորհալիին հետ իր հոգեխօսիկ երգը՝

«Սէր անուն Յիսուս,
Սիրով քով ճմլեա՛
Սիրտ իմ քարեղէն...»։

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ԳՈՐԾԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

Գործի մարդիկ գործի ժամերու մէջ, միա՛յն գործի նիւթերու ուշադրութիւն ըրէք. Ընկերային այցելութիւնները աւելի կը յարմարին ընկերային շրջանակի։

Առանց ժամանակ կորսնցնելու գործդ հասկցուր քանի մը բառերով։ Օտարականի մը հետ ունեցած գործդ ուշադրութիւնով, նկատողութիւնով առնուած թող ըլլայ. Փորձուած բարեկամութիւն մը՝ բաւականաչափ մը թո՛ղ գնահատուի. Սուտին արարք մը շուտով երեւան կ'ելլէ։ Պատուաւոր մարդը կը յարգուի։ Սակարական արտաօրրերը անո՛նց թո՛ղ, որոնց զարգացումը չէ կատարելագործուած։ Ամէնուն հետ ալ յարգանքով վարուէ։ Քիչերու վստահէ, ո՛չ մէկուն մի՛ խաբեր։ Ոչ ըսելու մի՛ քաշուիր, պատրաստակամ եղիր ճանչնալու եւ ուղղելու սխալ մը։ Այսօր կատարուելիք բան մը մի՛ թողուր վաղուան։ Բարեկամի մը քաղաքավար ըլլալէն մի՛ խորհիր թէ իր ժամանակը առնուն ես։ Տեղ մը ունեցիր ամէն բանի եւ ամէն բան՝ իր տեղը։ Բարեկամութիւն մը երկարաձգելու համար քիչ վարկ բաց. Վարկ վստահելու միջոցը՝ ճշդապահ ըլլալն է. զայն երկարաձգելու համար՝ շատ վարկի դիմելու չէ։ Յաճախ մաքրէ հաշիւներդ. կարճ հաշիւներ ունեցիր։ Մարդերու արտաքին երեւոյթին մի՛ վստահիր. յաճախ խաբուսիկ են անոնք եւ աղէկ երեւալ կ'ուզեն, վարկ չանելու համար։ Դժգոհ մարդիկ, ընդհանրապէս լաւ կը հոգան, հարուստներ՝ պարզ։ Մէկուն վարկ բանալէ առաջ համոզուէ գոյացութ թէ վստահելի է։ Ուշադրութիւն ըրէ քու գործերուդ եւ ո՛չ դրացիիդ։

Թրգմ. Կ. Ա. ՓԱՐՍԱՄԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մուքտէնի շուրջը. — Զինուորական կացութիւնը. — Թնդանօթներու գրաւումը. — Շթաքելպէրկ զօրավարը։

Բարիզ, 19 Հոկտ. — Թան կ'ըսէ. — «Սախարով զօրավարին հեռագրէն ի վեր, Ռուսիոյ ընդհանուր ստորակայութը կը յայտարարէ թէ պատերազմի դաշտէն որ եւ է հեռագիր չէ ստացած. միւս կողմէ Օեամա մարէշալին տեղեկագիրը այնքան բացորոշ եւ մանրամասն չէ, որով կարելի չէ ճշգրիտ գաղափար մը կազմել կացութեան վրայ։ Մինչեւ որ կատարեալ տեղեկութիւն մը առնուի, պէտք չէ չմոռնալ որ Ռուսերը Շա-Հոյի վրայ պաշտպանողական ճակատամարտ մը կը կատարեն՝ իրենց ընդհանուր նահանջը պաշտպանելու Մուքտէնի ամրեւ. Սաուրեւ հրատարակուած Բեդերսպուրկի հեռագիրը, որուն կարեւորութիւնը ոչ ոքի աչքէն պիտի վրիպի, մեր ըսածը միայն կը հաստատէ այն չըլլարիկ շարժման նկատմամբ որ Շթաքելպէրկ զօրավարին բանակին յանձնուած էր։ Աւասիկ այդ հեռագիրը որ հոկտ. 19 թուականը կը կրէ եւ զոր ուղղած է մեր խիստ արժանահաւատ թղթակիցներէն մէկը.

«Ամենաստոյգ աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց համաձայն կրնամ պատկերացնել ռուսական թնդանօթներու գրաւման անտարանը որ տեղի ունեցաւ հոկտ. 14ի գիշերը։ Ալ Թեւի երկրորդ զօրաբանակին յառաջապահները, Բուլովի եւ Վոբոնեչի (եւրոպական Ռուսիոյ 31րդ զօրաբաժին Բ. կիսաբաժին) երկու զօրագունդերը [illegible] յանկարծական յարձակում մը կրեցին Ճաբոններուն կողմէ։ Այդ երկու զօրագունդերը ցիրուցան եղան եւ Ճաբոնները մինչեւ երեք հարիւր մեթր մօտեցան թնդանօթաձիգներուն որոնք ռուս զինուորներ կարծեցին զանոնք։ Ճաբոնները շրջապատեցին այդ թնդանօթաձիգները եւ անկարելի կրակ մը տեղացուցին, որով թնդանօթաձիգներուն մեծ մասը եւ բոլոր ձիերը սպաննուեցան. Ութը սպաներէն երկուքը միայն կրցան փախչիլ։ Քսանըչորս թնդանօթները Ճաբոններուն ձեռքը ինկան։ Այդ երկու ռուս սպաները կ'ըսեն թէ Ճաբոնները զինեալ խաբեր են՝ ռուսական գլխարկ դրած եւ վերարկու հագած ըլլալով։ Կ'իմանանք նաեւ թէ 17րդ զօրագունդին յառաջապահ կիսաբաժինը որ Ռուսերուն աջ թեւին վրայ կը գտնուէր, հոկտ. 12էն քսաներկու թնդանօթ կորսնցուցեր է։ Գալով ընդհանուր կացութեան, հոկտ. 6էն ռուսական բանակին կողմէ սկսուած յարձակողական շարժումը չէ յաջողած ամբողջ գիծին վրայ, ինչպէս յայտնի է, սակայն իմ առած քանայդ տեղեկութիւններովս կրնամ աւելի ճշդել այդ ձախողանքին պատճառները։ Շթաքելպէրկ զօրավարին բանակը, ամենէն լաւագոյնը եւ ամենէն լաւ կազմակերպուածը, ռուսական ձախ թեւին վրայ նեղ կիրճի մը մէջ միացեր է քիչ մը անխոհեմութեամբ եւ կեդրոնէն հեռու։ Շթաքելպէրկ խիստ արագ յարձակողական շարժումով մը եւ խիստ բազմաթիւ զինուորներով միայն կրնար գրաւել այդ կիրճը։ Շրջանիկ այդ շարժումը անօգուտ եղաւ, կատարուելու եղանակին հետեւանքով։ Մնաց որ ռուսերուն զինուորական կէտերէն եւ ոչ մէկին վրայ յարձակողական բուռն շարժում մը տեղի ունեցաւ։ Բազմաթիւ զինուորներ ու թնդանօթներ անպէտ մնացին։ Հրամանները յանկարծակի կը փոխուէին, իրար կը խառնուէին եւ զիրար կը հերքէին, ընդհանուր անկազմակերպութիւն մը երեւան բերելով։ Հոկտ. 17ի առտուն Մուքտէնի կայարանին մէջ կը տեսնուէին մօտալուտ լքման մը նշանները։»

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

Տասը օր ճակատամարտ. — Փիկրընղխանէ կռիւ. — Նամաստայի զօրախումբը. — Ճաբոնական թնդանօթներ գրաւուած. — Զինուորական գործողութիւնները։

Բարիզ, 19 հոկտ. — Արդէն պարզուեցան ընդհանուր գիծերը այն գործողութեանց որոնց հետեւանքով, Ռուսերը չկրնալով յաջողցնել իրենց յարձակողականը, Ճաբոններուն կողմէ դէպ ի Շա-Հօ ետ մղուեցան։ Այդ գիծին ձախ կողմի ծայրը, երկաթուղիին երկայնքը, Շա-Հօ-Բաւի կայարանին շուրջը կը կատարուէր հիմա ամենէն կատաղի ճակատամարտը։ Երկաթուղին դէպ ի վեր ելլելով, Մուքտէնի ուղղութեամբ, Օքուի զօրավարին բանակը, [illegible] ի վեր, [illegible] ռուսական աջ կողմը։ Այդ [illegible] Նոտզի բանակը, մինչդեռ Ռուսերը յուսահատօրէն կը ջանային պահել իրենց նահանջը պաշտպանող դիրքերը։ Հիմա կարելի է ըսել թէ երկրորդ ճակատամարտ մըն է որ կատաղօրէն տեղի կ'ունենայ Մուքտէնէն քանի մը քիլօմեթր հեռուն, եւ որուն կը մասնակցի գրեթէ երկու կողմի բանակներուն ամբողջութիւնը։ Վճռական ճակատամարտ մըն է կատարուածը, որով Ճաբոնները կ'ուզեն Մուքտէնի [illegible] կողմը քշել իրենց հակառակորդները։ Ռուսերը [illegible] կը պաշտպանեն դիրքեր՝ որոնց [illegible]։ Ռուսերը Հուն-Հօ գետին [illegible] են, որուն ջուրերը յորդած են անձրեւներէն, եւ որուն անցքը [illegible] կը ներկայացնէ, [illegible] Մուքտէնի եւ [illegible] Թիէ-Լինկի [illegible] չկտրուի։ Վերջին լուրերը, սակայն, [illegible] Ռուսերուն։ [illegible] յաջողութիւնէն ետքը զոր Սախարով զօրավարը [illegible] կը հեռագրէ, [illegible] Բեդերսպուրկի մէջ թէ հոկտ. 17ի գիշերը Ռուսերը [illegible] իրենց աջ թեւին վրայ [illegible], եւ գրաւած գիւղ մը Շա-Հօյի եզերքին։ Հոկտ. 16ին Ռուսերը ուրիշ յաջողութիւն մը ձեռք բերած են, ինչպէս կը ծանուցանէ Թօքիոյէն [illegible] հեռագիրը.

«Ճաբոնական զօրախումբ մը, Նամաստա զօրավարին հրամանատարութեանը տակ, հոկտ. 16ին [illegible] Ռուսերուն դէմ յարձակում մը կատարելու Շա-Հօ-Բաւի [illegible] կողմէ։ [illegible] Սան-Թա-Ռուայ։ Ճաբոնական զօրախումբը [illegible] ժամը 7ին, [illegible] ռուսական [illegible]։ [illegible] Ռուսերը [illegible] կեդրոնական բանակին ճակատը։ [illegible] Ճաբոնները [illegible]։»

Այս լուրերուն նայելով, [illegible] ճակատամարտի մը որ տասը օրէ ի վեր [illegible]։ [illegible] Ռուսերը [illegible] Օքուի, Նոծու եւ Քուրոքի զօրավարներուն դիրքերուն վրայ, [illegible]։ [illegible] Մաքիճ, [illegible] Ճաբոնական նոր յաջողութիւն մը [illegible] Ճաբոններուն [illegible]։

Բեդերսպուրկ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն Նովոյէ Վրեմիայի թէ հոկտ. 17էն 18ի գիշերը [illegible] Ճաբոնները [illegible] Հուն-Հօ [illegible]։ Այդ [illegible] ժամը 7ին, [illegible] հոկտ. 17էն 18ի գիշերը Ճաբոնները [illegible] Բաւելինկ [illegible] Շա-Հօյի մօտ. [illegible] ալ կատարուած յարձակումը ետ մղուեր են։ Մինչեւ զօրավարին հեռանալ թնդանօթաձիգներէն մաս մը հոկտ. 17ին ետ մղեր են ճափոնական հրետանի մը. Նաեւ ճափոնական քանի մը վաշտեր ալ փախչելու հարկադրեր են, սակայն Ճափոնները ժամանակ ունեցեր են տանել իրենց թնդանօթները։ Ռուսերը վերստին գրաւեր են Շա-Հօն, որուն [illegible] նորէն պիտի բացուի։ Նոյնպէս Վրեմիա կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոսթոքի շուրջը ձիւնախառն փոթորիկներ պատահեր են։ Հեղեղանման անձրեւ ալ տեղացեր է։ Այդ քաղաքին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Ռուսի թղթակիցը կ'ըսէ թէ ճափոնական ձախ թեւը հոկտ. 17ին ետ մղուելով փախեր է։ Ռուսական զօրաբանակ մը կարեր է անոնց նահանջի գիծը։ Այս միջոցիս ահարկու ճակատամարտ մը կը կատարուի այդ կողմը։

—Բերլինի ճափոնական դեսպանատունը հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Օեամա մարաջախտին մէկ հեռագրին նայելով, հոկտ. 17ի գիշերը Ռուսերը երկու անգամ կատաղի յարձակում մը կատարեր են Ճափոնի ձախակողմի բանակին աջ զօրախումբին վրայ. Նաեւ աջակողմի բանակին կեդրոնին վրայ, սակայն բոլոր այդ յարձակումները ետ մղուելով, Ռուսերը ետ քաշուեր են բազմաթիւ մեռեալ թողլով։

Բեդերսպուրկ. — (Նիւ-Եորք Հերըլտի թղթակիցէն). — Երկու հակառակորդ բանակներուն կացութիւնը կարելի է այսպէս ամփոփել. — Երկուքն ալ այնքան ուժասպառ են եւ այնքան պէտք ունին ամէն տեսակ օգնութեանց որ սպառնացող մօտալուտ մեծ ճակատամարտին ելքը կախուած պիտի ըլլայ երկու կողմին ստանալիք զինուորներուն, պաշարներուն եւ ռազմամթերքներուն քանակէն։ Հեղեղանման անձրեւները Ռուսերուն համար [illegible] աղէտալի արդիւնքը ունեցան։

ՊՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ծովային պաշարումը. — Ճափոններուն խիստ հսկողութիւնը — Ռմբակոծութիւն։

Չէ-Ֆու 19 հոկտ. — (Մաքէնի թղթակցէն). — Չէ-Ֆու վերադառնալու պահուս, Ուէյ-Հայ-Ուէյէն 15 մղոն հեռուն, հանդիպեցայ առաջին կարգի ճափոնական զրահաւորի մը։ [illegible] շոգենաւ մըն ալ այդ զրահաւորը նոյն տեղը տեսած էր չորեքշաբթի օրը, ուրիշ չորս օրէ ի վեր հոն կը գտնուի։ Երբ Ուէյ-Հայ-Ուէյ ժամանեցինք, հոն ալ իմացուած ըլլալով այդ պարագան՝ անգլիական սպայ մը հարցուց մեր հրամանատարին թէ ճափոնական զրահաւորը դեռ հո՞ն կը գտնուի։ Կ'երեւայ թէ նաւի մը կը սպասէ որ պիտի փորձէ ռազմամթերք ներածել Պորթ-Արթուր։

Բեդերսպուրկ. — Չէ-Ֆուէն առնուած լուրի մը նայելով Պորթ-Արթուրի ռմբակոծութիւնը կը շարունակուի։ Չինական նաւակներու միջոցաւ հաղորդակցութիւնները գրեթէ անկարելի դարձած են։

— Նիւ-Եորք-Հերըլտի թղթակիցը [illegible] թէ Պորթ-Արթուրէն առնուած լուրեր յուսալի չեն ընծայեր որ այդ տեղը կարենայ երկար ատեն դիմադրել։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ, 22 հոկտ. — Մուքտէնէն վերջին պահուն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քուրոփաթքին զօրավարը հրամայեր է ռուսական յառաջապահներուն, նորէն անցնիլ Շա-Հօ գետը, շփման մէջ մտնելով ճափոնական աջ թեւին դիրքերուն հետ։ Միեւնոյն ատեն ռուսական կեդրոնը կը յառաջանայ, աստիճանաբար տարածուելով ճափոնական բանակին ճակատին դէմ. Ռուս սպարապետը մեծ ուժեր համախմբած է երկաթուղիին արեւմտեան կողմը, պատրաստ արագօրէն դէպի Հվանշան ուղղուելու, որպէս զի ուժ տայ յառաջխաղացող շարժումին։ Մէյէնտորֆ զօրավարը յառաջապահներուն կը հրամայէ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Քուրոփաթքին զօրավարին եւ Օեամա մարաջախտին միջեւ կնքուած զինադադարը վերջացած ըլլալով ճափոնական բանակները վերսկսան իրենց յառաջխաղացութիւնը։ Շա-Հօյի հիւսիսային կողմը նոր դիրքեր գրաւելէ վերջը, ճափոնական ձախ բանակը՝ հրամանատարութեամբ Օքու զօրավարին, Շա-Հօ-Բուի մէջ հաստատեց իր կեդրոնը։

— Լիաօ-Եանկէն լուր կու տան թէ ճափոնական բանակները Մուքտէնի շուրջը սեղմ կերպով կը համախմբուին։ Օքու զօրավարին բանակը Շա-Հօ-Բու գիւղը պարպելով, նորէն Շա-Հօ գետին ձախ եզերքը անցաւ։ Ճափոնական բանակը կը սպառնայ պաշարել ռուսական բանակին աջ թեւը եւ կտրել անոր նահանջի գիծը երկաթուղիին երկայնքը։ Մեծ ճակատամարտ մը սպասելի է Հուն-Հօ գետին կողմը, Մաքիարուի եւ Հունհօբուի միջեւ, Մուքտէնէն 12 քիլոմեթր դէպի հարաւ։

ՓԱՐԻԶ. — Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ Պորթ-Արթուր գիշեր ցորեկ անընդհատ կը ռմբակոծուի։ Ճափոնական ռումբերը շատ անգամ կը կործանեն այն գետնափոր նկուղները զորս Ռուսերը պեղած են՝ իրենց զինուորները պաշտպանելու համար։ Թոկօ ծովակալին նաւատորմը ալ կը մասնակցի ռմբակոծութեան։

ՀՌՈՄ. — Աժանս Սթէֆանի կը ծանուցանէ թէ Քուրոփաթքին զօրավարը հրաման տուած է որ բոլոր ռուսական զօրաբանակներուն որոնք արեւմտեան կողմը կը գտնուին եւ իր աջ թեւը կը կազմեն, կամաց կամաց դէպ ի հիւսիս նահանջել։

ՓԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Քուրոփաթքին զօրավարը կ'ամրացնէ իր ձախ թեւին դիրքերը, որոնք Քուրոքիի զօրավարին բանակին դիմացը կը գտնուին։

— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը Մուքտէնէն կ'իմանայ թէ ռուսական Ա. զօրաբանակը, որուն կը հրամայէ Մէյէնտորֆ զօրավարը, հոկտ. 11էն մինչեւ 18 շարունակ կռուեր է Եանցիչթանի լեռներուն մօտ եւ թէ հակառակ իր ծանր կորուստներուն, պատուով դուրս ելեր է այդ մեծ ճակատամարտէն, որ լեռնային երկրի մը մէջ մղուած էր։ Կռիւը մանաւանդ արիւնալի հանգամանք մը առեր է «Անտառախիտ» բլուրին գրաւումէն վերջը, որուն ստորոտէն կը հոսի Շահօ գետը, եւ ուր Ճափոնները 14 թնդանօթ գրաւեցին։

ԹՈՔԻՕ. — Ճափոնական բանակատեղէն հասած տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ Քուրոքիի զօրավարին բանակին կեդրոնական զօրագունդը ռուս հեծելազօրքը վաներ է Մաշիաթանէն, բայց հետեւակազօրքերու պզտիկ ջոկատ մը քիչ վերջը նորէն գրաւեր է այդ դիրքը։ Ցինչիաթունի ճափոնական դիրքերը ռմբակոծուեր են հոկտ. 17ին։ Ուրիշ տեղեկութիւն չէ հասած նոյն բանակին ձախ զօրագունդին ճակատէն, ինչպէս նաեւ Ճափոնի կեդրոնի բանակին ճակատէն։ Ճափոնական ձախ բանակին ճակատին վրայ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Քանի մը պզտիկ ընդհարումներ տեղի ունեցած են, բայց ան ալ հոկտ. 18ի գիշերը։ Այդ օրը թշնամին յարձակեր եւ ետ մղուեր է։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՇԷՐՊՈՒՐ, 23 հոկտ. — Պալթիկի ռուսական նաւատորմին մէկ մասը Շէրպուրի (Ֆրանսա) նաւահանգիստը ժամանեց։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ցուցանէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական թորփիլանաւեր ժամանած են Բասիէթ (Քորէայի հիւսիսային ծովը), ուր կը հաւնի թէ Ճափոնները մտադիր են անկէ զինուոր ցամաք հանել։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ հետեւակներու 21րդ զօրաբաժնին հրամանատար Ուրէնէվ զօրավարը 19րդ զօրաբանակին հրամանատար կարգուեր է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Վերջերս հրատարակուած կայս. Ուկազ մը կը հրամայէ Վարշավիոյ, Քիեւի, Վիլնայի եւ Մոսկուայի զինուորական շրջանակներուն զինուորները զէնքի տակ կոչել, զինուորական զանազան կարգադրութիւններ ընել եւ Սիպերիոյ զինուորական շրջանակին պահեստիներուն պակասները լրացնելու համար զինուորական հարիւր քսան չորս ջոկատներու պահեստիները զէնքի տակ կոչել։

— Քուրոփաթքին եւ Սախարով զօրավարները հեռագրեր են թէ հոկտ. 20ի երեկոյեան Ճափոնները թողեր են Շահօ-բու գիւղը եւ նոյն գիւղը հանդարտ մնացեր է։

— Հոկտ. 20ի գիշերը ճափոնական զինուորները յարձակեցան 36րդ զօրագունդին պատկանող ռուսական երկու վաշտերուն վրայ. սակայն Ռուսերը ետ քշեցին Ճափոնները մինչեւ իրենց պատնէշները, [illegible] հոն գտնուած թնդանօթները։

ԼՈՆՏՈՆ. — Մուքտէնէն կը հեռագրեն Ռէօյթէրի թէ Շա-Հօյի մեծ ճակատամարտին վերջը սա եղած է որ երկու հակառակորդ բանակները գետին երկու եզերքներուն կրակ կ'ընեն իրարու վրայ։

ԹՈՔԻՕ. — Ուրիշ տեղէ կ'իմանայ թէ Ճափոնները մտադիր են պատերազմելու անկարող ըլլալու աստիճան վիրաւորուած ռուս գերիները ազատել երբ բուժուին։ Արդէն սկսած են գործադրել իրենց այդ որոշումը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ճափոն մտադիր է ծանուցագիր մը ղրկել Գերմանիոյ՝ բողոքելով Ռուսներուն ռազմամթերք փոխադրուելուն դէմ։

ՓԱՐԻԶ. — Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը կը կարծէ թէ յառաջիկայ մեծ ճակատամարտը ճափոնական կեդրոնին դէմ չպիտի մղուի, այլ թեւին դէմ (զօրավար Քուրոքի)։

ԹՈՔԻՕ. — Օյամա մարշալը Շա-Հօյի ճակատամարտին նկատմամբ ղրկած տեղեկագրին մէջ 60,000 հոգի կը հաշուէ ռուսական կորուստները, որոնց 10,550ը սպաննուած։

ՊԵՐԼԻՆ. — Նիքոլ Բ. շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց [illegible] զօրավարին, իր քաջութեան [illegible] համար եւ Ս. Գէորգի [illegible] շնորհեց անոր։

ՊԵՐԼԻՆ. — Ռուսական յաջողութիւնները հաստատուած կը համարուին եւ զանազան աղբիւրէ հասած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Քուրոփաթքին զօրավարը կը պահէ իր ձեռք ձգած բոլոր դիրքերը։

ԼՈՆՏՈՆ. — Կը ծանուցուի թէ Անգլիոյ թագաւորը պաշտօն յանձներ է Թոքիոյի անգլիական դեսպանին տեղեկանալ թէ Ճափոն ինչ պայմաններով կը համաձայնի հաշտութիւն կնքել Ռուսիոյ հետ։

— Մուքտէնէն կը ծանուցանեն թէ Նոգի զօրավարը բացարձակ հրաման առած է ինչ որ ալ ըլլայ եւ կարելի եղածին չափ շուտով գրաւել Պորթ-Արթուրը, որպէս զի իր բանակով Օյամա զօրավարին զօրքերուն միանայ։

ՓԱՐԻԶ. — Ճափոնի դեսպանը կը հերքէ այն լուրը թէ Քուրոքի զօրավար գերի բռնուած ըլլայ Ռուսերուն կողմէ։

— Ճափոնները Շահ-Բաւլին մեկնած ատեն մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք եւ պաշար ձգեցին։

— Շթէօսէլ զօրավարը հիւանդանոցի վերածեց Պորթ-Արթուրի չորս զրահաւորները, Կարմիր Խաչի դրօշին տակ։

— Ճափոնները վիթխարի ական մը շինեցին Պորթ-Արթուրի Լիաօթիշան բերդը կործանելու համար։

— Քուրոքի զօրավարը կը հեռագրէ թէ գրաւած է բանակին աջ թեւին դէմ գտնուող բոլոր գլխաւոր դիրքերը, ինչպէս նաեւ երեք թնդանօթ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԻ ՄԸ ԲԱՑՈՒՄԸ

Ֆրէտէրիք Գ. կայսեր արձանին բացումը. — Բանախօսութիւն ու հացկերոյթ. — Հրաւիրեալները։

Պէրլին, 19 հոկտ. — Գերման ազգին կողմէ Պէրլինի մէջ ի պատիւ հանգուցեալ Ֆրէտէրիք Գ. կայսեր կանգնուած յիշատակարանին բացումը կատարուեցաւ հանդիսաւորապէս, երէկ առտու, ի ներկայութեան կայսեր ու կայսրուհիին եւ բազմաթիւ իշխանական անձնաւորութեանց։ Միեւնոյն ատեն տեղի ունեցաւ Ֆրէտէրիք կայսեր թանգարանին բացումը։ Օդը անձրեւոտ էր։ Ժամը տասնըմէկին, կայսրն ու կայսրուհին հասան Վիքթորիա իշխանուհիին հետ։ Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը ընդունեց վեհապետները։ Սովորական աղօթքներէն յետոյ, Վիլհելմ կայսրը հրամայեց յիշատակարանը բանալ։ Քօղը վար առնուեցաւ։ Պատուակալ գունդը զինուորական պատիւներ ընծայեց, դրօշակները վար առնուեցան, ու կայսրը ողջունեց արձանը՝ ներկաներուն հետ։ Միեւնոյն ատեն եկեղեցիներու զանգակները սկսան հնչել եւ թնդանօթները գոռալ 101 հարուածներ։ Վիլհելմ Բ., Պատի մեծ դքսուհին առաջնորդելով, յիշատակարանին մօտեցաւ։ Իրեն կը հետեւէին կայսրուհին, իշխանները եւ իշխանուհիները։ Ան [illegible] մեծ դափնեպսակ մը դրաւ, սա ուղերձով. «Իմ սիրեցեալ հօրս. հաւատարիմ յիշատակ»։ Վիլհելմ կայսրը, կայսրուհին եւ բոլոր իշխանական անձնաւորութիւնները թանգարանէն ներս մտան, ուր կրօնական եւ կրթական նախարարէն ընդունուեցան։ Շէնքին մէջ կային [illegible] բազմութիւն մը, ի մէջ այլոց, [illegible] թանգարաններու պաշտօնատարներ եւ տնօրէններ։ Խմբերգ մը երգուեցաւ, վեհապետներուն ներս մտած ատեն։ Կրօնական եւ կրթական նախարարը ճառ մը արտասանեց, որուն պատասխանեց կայսրը։ Յետոյ գերման նախկին ազգային տարազը կրող զինակիրներու առաջնորդութեամբ, թափօրը սրահներուն մէջ պտտեցաւ։

— Իրիկուան, Շաթօի սպիտակ սրահին մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան կայսրը, կայսրուհին, Պատի մեծ դուքսը, դիւանագիտական մարմնոյն անդամներ, ծովակալներ, զօրավարներ եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ։

ԱՆԳԼԵՒԹԻՊԷԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Չինական Ներկայացուցիչը կը մերժէ ստորագրել. — Գերմանիոյ բողոքը. — Բանակցութիւններ։

Լոնտոն, 19 հոկտ. — Լհասայի չինական ներկայացուցիչը չէ ուզած ստորագրել անգլեւթիպէթեան դաշնագիրը։ Այդ մերժումը կը վերագրուի Բէքինէն հասած հրահանգներու։ Գերմանիոյ կողմէ Բէքին եղած բողոքը կարծուածէն աւելի նուազ կարեւորութիւն ունի, որովհետեւ մէկ տարի առաջ, Թիպէթի խնդրի մասին բանակցութիւններ կատարուեցան Ռուսիոյ եւ Մեծն-Բրիտանիոյ միջեւ։ Թայմզի Վիեննայի թղթակցին ըսածին նայելով, Ռուսիա առարկութիւններ ըրեր է Թիպէթի դաշնագրին հրատարակուած կերպ մը պայմաններու մասին։ Գերմանիա յետոյ բողոքեր է ինչ որ անհաճոյ կը թըւի Ռուսիոյ։ Այս վերջինը պիտի նախընտրէր որ Գերմանիա ինքնաբերաբար ախոյեան չի հանդիսանար։ Այսպէս կը կարծէ Թայմզի թղթակիցը։ Երէկ Լոնտոնի լրագիրներուն հաղորդուած զեկոյց մը կ'ըսէ թէ Թիպէթի մասին բանակցութիւններ կատարուած են պատերազմական պաշտօնատան եւ Լոնտոնի օտար դեսպաններուն միջեւ։

ՉԻՆԱՑԻ ՈՒ ԵՒՐՈՊԱՑԻ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ

Բժշկական միջադէպ մը. — Չինացի ու պարսիկ բժիշկները. — Հանճարեղ միջոց։

Վերջերս ամերիկացի միլիոնատէր մը [illegible] միջեւ վէճ մը առաջ եկած էր, սա պատճառաւ որ բժիշկը [illegible] ամերիկացիէն, [illegible] բժշկելու համար, առանց յաջողելու, սակայն ամերիկացին մեռաւ։ Այս առթիւ, բժշկական [illegible] խնդիր կը յուզուի հիմա։ [illegible] պէտք է ըլլայ թէ դարմանման յաջողութեան կամ թէ բժիշկին համբաւին հետ։ Չինացիները [illegible] գործնական եւ պարզ միջոց մը գտած են, [illegible]։ Պարսկաստանի մէջ ալ ոչ նուազ հանճարեղ միջոց մը կը գործածեն։ Ամէն անգամ որ բժիշկ մը տեսնէ իր յաճախորդներէն մէկուն մեռնիլը, պարտի մոմ մը վառել իր տան դրան առջեւ, Որքան մեռնող ըլլայ, այնքան մոմ պէտք է վառէ։ Սակայն ասիկա ալ անվրէպ միջոց մը չէ։ Ամենէն քիչ մոմ վառողները ճարտար բժիշկ կը նկատուին։ Այսպէս անգամ մը լաւագոյն բժիշկը նըկատուեցաւ ան որ երեք մոմ վառած էր, մինչդեռ մէկ քանի օր առաջ քաղաք հասած էր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Ուլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց դիւանին միւմէյիզներէն Սիւլէյման Քէմալէտտին պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ կրթական նախարարութեան քննիչ Խորհուրդին պաշտօնեաներէն Սաֆա պէյի։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամէտճի դիւանատան քարտուղարներէն Միւֆիտ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վէֆայի Իտատիէ վարժարանին կենդանաբանութեան, բուսաբանութեան, երկրաբանութեան եւ առողջապահութեան ուսուցիչ քաղաքային բժիշկ Մուսթաֆա Միւնիֆ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Իտալիոյ նախարարաց Խորհուրդին առաջին քարտուղար Պ. Վիթթորիօ Մոլիցէի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին անձնական քարտուղար Պ. Թօպաքէթթիի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վենետիկի կառավարիչ Պ. Ֆէրրարի Պէրնարտօ Քարլայի։

— Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիգ փաշայի աղջկանը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Լոգոֆէթ պէյի կնոջը։

ԿԱՅՍ. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ. — Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ իր ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձին [illegible] Շապան 16ին (վաղը) առաւօտ ժամ 4ին կատարուելիք Սելամլըքէն [illegible] Կայս. Պալատին մէջ [illegible] տօնախմբութիւններն ալ տեղի ունենան, առանց հրթիռ արձակուելու, [illegible] տեղերէն ալ միայն կէսօրին թնդանօթ արձակուի։ Նաեւ հրթիռ չարձակուելէն խնայուելիք գումարներն ալ [illegible] պաշտօնատուներուն մէջ հաւաքուին եւ պահուին, յատկացուելու համար [illegible] նորոգուած մզկիթներու, թէքքէներու, մէտրէսէներու եւ ուրիշ բարեպաշտական հաստատութեանց նորոգութեան ծախքերուն։

— Դատական նախարարութիւնը Կայս. Պալատը մատոյց ցուցակը այն վճռուած բանտարկեալներուն որոնք իրենց պատժոյ ժամանակին երկու երրորդ մասը աւարտած ըլլալով, ազատ պիտի արձակուին Կայս. ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

— Նոյն կարգի զինուորական բանտարկեալներն ալ ազատ պիտի արձակուին։

— Նահանգներուն եւ գաւառներուն մէջ ալ այդ կարգի բանտարկեալները ազատ պիտի արձակուին։

ՊԷՐԱԹ ԿԻՃԷՍԻ. — Վեհ. Սուլթանը, երէկ իրիկուան ժամ կէսին, Կայս. Պալատէն Չիթ քէօշկը գնաց, ուր, Պէրաթ Կիճէսիի առթիւ կրօնական հանդիսաւոր ընթերցումներ կատարուեցան եւ բարեմաղթութիւններ եղան Ն. Վեհափառութեան համար։ Ներկայ էին նախարարները [illegible] եւ պալատական պաշտօնատարներ։

— Բոլոր մզկիթներու մինարէները երէկ գիշեր կանթեղներով զարդարուած էին։

— Նախարարները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարները, այսօր Կայս. Պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

— Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ եւ Բ. Դրան կողմէ, երէկ, դրամական պարգեւներ բաշխուեցան աղքատներուն։

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԸ, երէկ Իվգաֆի պաշտօնատունէն Կայս. Պալատ տարուելով դրուեցաւ վրանի մը տակ՝ որ [illegible] առջեւ պատրաստուած էր։ Հոն մինչեւ առաւօտ կրօնական ընթերցումներ կատարուեցան։ Այսօր մեծ հանդէսով Պէյլէրպէյի նաւամատոյցը պիտի տարուի եւ անկէ ալ Մախսուսէի շոգենաւով մը Սկիւտար պիտի փոխադրուի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին, այն շնորհաւորական հեռագրին համար զոր ուղղած էր Գերմանիոյ կայսրուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ՀԱՃԻ ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՀԸ. — Պէշիքթաշի ոստիկանութեան հրամանատար Հաճի Հասան փաշա որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, շաբաթ օրը մեռաւ իր ապարանքին մէջ Պէշիքթաշ՝ [illegible] թաղը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով պաշտօնատան պաշտօնեայ մը ղրկեց Հասան փաշայի ապարանքը եւ ցաւակցութիւն յայտնել տուաւ ընտանիքին։ Նաեւ [illegible] երկու որդիները [illegible] Կայս. Պալատէն երթալով, [illegible]։ [illegible] Իրատէի մը համաձայն, մարմինը [illegible] Պարպարոս Խայրէտտին փաշայի դամբարանը։ Պալատական պաշտօնատար մը երէկ ալ Հասան փաշայի ապարանքը գնաց եւ Վեհ. Սուլթանին ցաւակցութիւնները հաղորդեց ընտանիքին։

— Հաճի Հասան փաշա Չորումի մէջ ծնած էր 1240ին, որով ութսուներկու տարեկան էր։ Հայրն էր Չորումի երեւելիներէն Քըլըճճըզադէ Հաճի Մուսթաֆա աղա։ Հաճի Հասան փաշա մասնակցած էր զանազան պատերազմներու։

ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ ԳԱՆՁՈՒՄԸ. Կայս. Իրատէի մը համաձայն ծանուցուեցաւ ամէն կողմ որ անցեալ տարիներու տուրքերու յետնեալ մասերը առանց յապաղման գանձելու համար, վստահելի եւ ձեռնհաս պաշտօնեաներ գործածուին՝ հաւաքելիքին հինգ վարձք մը տալով անոնց։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ նոր վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա շաբաթ առտու Սէլանիկէն Կ. Պոլիս ժամանեց եւ ուղղակի Կայս. Պալատ գնաց։

— Հասան Ֆէհմի փաշա, այսօր, իր պաշտօնին կը ձեռնարկէ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նոր կուսակալ Րէուֆ փաշա իր պաշտօնատեղին ժամանելուն մեծ պատիւներով ընդունուեր է։ Նախկին կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ շոգենաւէն ընդուներ են զայն։

— Րէուֆ փաշայի պաշտօնը հաստատող կայս. Ֆէրմանը շաբաթ օրը կարդացուեր է մեծ հանդէսով։

ՊՈՒԼՂԱՐԻՈՅ կայս. գոմիսէր վախճանեալ Ալի Ֆէրրուխ պէյի մարմինը շաբաթ օր Կ. Պոլիս փոխադրուելով, Գատըգիւղ տարուեցաւ եւ հոն ամփոփուեցաւ։

— Գոմիսէրութեան պաշտօնը առժամաբար կը վարէ Ֆրանսերէնի առաջին քարտուղար Սալիհ պէյ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան Իմբէրիալի մարքիզին համար ծանուցուեցաւ թէ արձակուրդով Իտալիա պիտի ուղեւորի։ Ասոր պատճառը այն է որ դեսպանը իր մօրը առողջական վիճակին վրայ վրդովիչ լուրեր առած էր Նափոլիէն։ Արդ՝ ուրբաթ օրը դեսպանը հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանող իր մօրը մահը, որով Իմբէրիալի մարքիզը ետ կեցաւ այդ ուղեւորութենէն։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատունը երկու շաբաթէն Պէօյիւքտէրէի ամարանոցէն Բերա պիտի փոխադրուի։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպանատունը Թէրապիոյ ամարանոցէն Բերա փոխադրուեցաւ։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԳԻՐՆԵՐԸ. — Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը նկատելով որ կալուածագիր չունեցող կալուածոց եւ հողի տէրերը, [illegible] համաձայն, եթէ մինչեւ հինգ տարի դիմում ընեն կալուածագիր առնելու համար, միայն թուղթին գինը վճարելով կրնան կալուածագիրը առնել, նկատելով որ այդ [illegible] հրատարակութեան թուականին համաձայն նոյն պայմանաժամին երկու տարին արդէն անցած է, նկատելով որ [illegible], նկատելով որ պայմանաժամը աւարտելէն ետքը այդ կարգի տեղերու [illegible] պիտի վճարեն, հետեւաբար կը ծանուցանէ թէ [illegible] հող ունեցողները, [illegible] վճարումէն ազատուելու համար, պէտք է որոշեալ պայմանաժամին մէջ Տէֆթէրխանէի պաշտօնատունը դիմելով առնեն հարկ եղած կալուածագիրը։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ վախճանեալ նախկին Մեծ-Եպարքոս Ահմէտ Վէֆիգ փաշայի կինը կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուի, հրամայեց որ [illegible] ամսաթոշակ յատկացուի անոր։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ գործառնութիւնները աւելի դիւրացնելու, ընդարձակելու, պէտք եղած տեղերը նոր նամակատուներ հաստատելու եւ արտաքին ու ներքին նամակագրութիւնը [illegible] գործածելու մասին խորհրդակցութիւն կատարելու պաշտօնով յանձնաժողով մը կազմուեցաւ թղթատարական եւ հեռագրական վերատեսուչ Հիւսէյին Հասիպ պէյի նախագահութեամբ։

ԴԱՐԱՓՊԷՕԶԻ կամուրջին վերաշինութեան համար [illegible] 420 մէթր երկայնութեամբ եւ 20 մէթր լայնութեամբ կամուրջ մը [illegible]։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Շիպքիկ շոգենաւը, ուր կը գտնուէին գերման վաճառականներ եւ ճարտարարուեստներ, երէկ մեկնեցաւ Պոլսոյ նաւահանգիստէն։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը հեռագրեն թէ [illegible] եւ նոր դէպք չէ պատահած։ Այդ հիւանդին ալ վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին միջոցաւ 1900 տարւոյ միջոցին 779,368 ուղեւորներ փոխադրուած են. 1901 տարւոյ միջոցին՝ 823,542 եւ 1903ին՝ 978,335 ուղեւոր։ Իսկ 1904 տարւոյ անցեալ ութ ամիսներու միջոցին նոյն երկաթուղին կայարաններուն մէջ 796,453 տոմսակներ կտրուած ըլլալով, կ'ենթադրուի որ տարւոյն վերջը ուղեւորներու թիւը մէկ միլիոնը պիտի անցնի։

— Գոնիա-Էրէյլի գծին վրայ երթեւեկութիւնը կը սկսի վաղը, որուն ժամանակացոյցը պիտի հրատարակենք։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը հաւանած էր իր թաղային առաջին այցելութիւնը կատարել Սկիւտար, որ երբեմն բնակավայրը եղած է Կաթողիկոսներու, Պատրիարքներու եւ նախկին Պատրիարքներու, եւ այս [illegible] չէր մերժած Ս. Խաչ եւ Ս. Կարապետ եկեղեցիներու Թաղ. Խորհրդոց հրաւէրը։ Շաբաթ իրիկուընէ մեծ ոգեւորութիւն կար Սկիւտարի մէջ եւ մասնաւոր պատրաստութիւններ տեսնուած էին թէ՛ եկեղեցական եւ թէ՛ աշխարհական դասուն կողմէ, արժանավայել ընդունելութիւն մը կատարելու համար. [illegible] կանուխ, Ամեն. Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը՝ ընկերակցութեամբ Տ. Գիւտ եպիսկ. [illegible], Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Տ. Կարապետեանի եւ Մանուկ սարկաւագի, Երուսաղէմատունէն Սկիւտար ուղեւորեցաւ, ուր նաւամատոյցը կը սպասէին երկու եկեղեցիներու քարոզիչները՝ Տ. Մկրտիչ եպիսկ. Վեհապետեան եւ Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան եւ Թաղ. Խորհրդոց կողմէ կազմուած պատգամաւորութիւն մը որոնք կառքերով առաջնորդեցին Ն. Ս. Օծութիւնը եւ հետեւորդ եկեղեցականները Ս. Խաչ եկեղեցին, որուն դրան առջեւ վարժարանին աշակերտները կեցած էին երկու կարգի վրայ եւ խուռն բազմութիւն մը համախմբուած էր։

Ն. Ամենապատուութիւնը կառքէն իջնելուն, եկեղեցւոյ դրան առջեւ զգեստաւորուեցաւ եւ «Հրաշափառ» եւ «Ուրախ լեր» շարականներով առաջնորդուեցաւ ատեանը։ Ամպհովանին կը կրէին Ս. Խաչ վարժարանի չորս աշակերտներ։ Եկեղեցին մտնելուն՝ դեռ չէր սկսած «Փառք ի բարձունս»ը, որուն նախագահեց Ն. Ամենապատուութիւնը, եւ յետոյ բազմեցաւ յատկապէս պատրաստուած կաթողիկոսական աթոռը, որուն վրայ կը բարձրանար կաթողիկէն։

Ս. Պատարագը մատոյց [illegible] հոգեւոր հովիւ Տ. Ներսէս վրդ. [illegible]։ Դասուն մէջ կը գտնուէին նաեւ [illegible] վարժարանի աշակերտները իրենց [illegible] հետ։

Պատարագէն վերջը [illegible] Տ. Ներսէս վրդ. Դանիէլեան, [illegible] Ս. Կաթողիկոսը եւ խօսեցաւ քարոզը։ Այս միջոցին [illegible] Սրբազանի փիլոնը եւ [illegible] Ն. Բարձր Սրբազնութիւնը իր քարոզը սկսաւ այսպէս.

«[illegible] օրէնքը կամ բնութեան օրէնքը զօրաւոր է, մարդիկ [illegible], քրտինք կը թափեն եւ արդիւնքը [illegible] Սրբազան փիլոնը [illegible] համար, մի ուրիշը կու գայ, կը վարէ։»

Ու շարունակելով քարոզը [illegible]. «Բժիշկ մը իր արհեստին մէջ որքան ճարտար, որքան փորձառու ըլլայ, [illegible] չեն ունենար արդիւնք, [illegible] ունեցածովը հպարտացած, չեն գիտեր թէ կեանքը սուտ մըն է, չուք մըն է. անոնք նիւթապաշտներ, զգայասէրներ են։ Չկա՞ն մեր մէջ որ աղքատին անիրաւութիւն ընեն, որբերուն որոգայթ լարեն. և ասոնք են ահա մեր վէրքերը որ մեր ընկերական կեանքը կը կազմալուծեն։

«Եթէ այսքան ցաւատանջ է կեանքերնիս, կրկնենք թէ՝ այս կեանքը որ կ'ապրինք, մեզի համար նշանակուած կեանքը չէ, այլ՝ ուրիշ կեանք մը որ Աստուծոյ մօտենալով, անոր գթութեան ապաւինելով միայն ձեռք կը բերուի։

«Վարդապետ բարի, ի՞նչ ընենք որ յաւիտենական կեանքը ժառանգենք, հարցուցին Քրիստոսի, երբ Հրէաստանի ամէն մասերը շրջելով այցելութիւն կատարեց Տիբերիոյ, ուրկէ վերջնականապէս պիտի բաժնուէր։ Այս միջոցին էր որ ճշմարիտ կեանքի ձգտումը ունեցող մէկը մօտենալով Նազովրեցիին, կ'ըսէ. «Վարդապետ բարի զի՞նչ բարի գործեցից զի զկեանս յաւիտենականս ժառանգեցից»։ Իր այս հարցումին Քրիստոս կը պատասխանէ. Բարի ինչո՞ւ կ'ըսես, որովհետեւ բարին միայն Աստուած է։ Այս հարցումէն կարելի էր հետեւցնել թէ երիտասարդը սովորական վարդապետներէն մէկը նկատեց զՔրիստոս, որ չէր ընդունիր բարի տիտղոսը, որովհետեւ Մովսէսի պաշտօնը սխալ հասկցած էին։

«Միեւնոյն ատեն կ'ըսէր անոր. — Գիտե՞ս պատուիրանքները —։ Երիտասարդը չէր սպասեր որ այսքան հասարակ բան մը պիտի առաջարկէր եւ Մովսէսի պատուիրներուն պիտի ղրկէր զինքը։ Քրիստոս պատուիրաններուն կը ղրկէ օրէնք սորվելու «Գնա, կ'ըսէ, պատուիրանները պահէ, մի՛ շնար, մի՛ գողանար, մի՛ երդում ըներ, հայրդ ու մայրդ պատուէ, մի՛ սուտ վկայեր. Ասոնք ամէնքը պահեր եմ, ուրեմն բան մը միայն կը պակսի որ ճշմարիտ կեանքի բանալին է.— Ինչ որ ունիս ծախէ եւ աղքատներուն տուր, այնպէս զի երկինքի մէջ գանձ ունենաս։ Հիմա երիտասարդը երեսը թթուեցուցած եւ տրտում սրտով կը հեռանայ Քրիստոսի քովէն, որովհետեւ հարուստ էր, այն հարուստներէն, որոնք իրենց ունեցածին վրայ հիմնած են իրենց գոյութիւնը։

«Եթէ կը հարցնէք թէ զի՞նչ բարի գործեցի, կը պատասխանեմ ձեզի. «Եղէք, աղօթած, մարդասէր, ուրիշին չարիք մի՛ հասցնէք։ Եթէ չէք ուզեր տրտում սրտով, տրտում հոգւով բաժնուիլ Քրիստոսի քովէն, անհատակ միջոցը, չպարծենալ սուտ օրէնսուսոյցներուն նման թէ կեանքերնիս զգաստութեամբ անցուցած ենք. չպարծենալ թէ չգողցանք ու չըսպաննեցինք, մեր ընկերը չենք խաբեր, սուտ չենք խօսիր եթէ մենք չունինք ողորմածութիւն, մարդասիրութիւն, բան մը չենք արժեր, մինչեւ իսկ եթէ ունենանք մեծ գիտութիւն եւ չունենանք սէր, չունենանք գութ, ամօթ, նախատինք է մեզի։ Եթէ ունենանք հաւատք որ լեռը հեռացնենք եւ չունենանք սէր, ոչինչ է։ Սակայն սէրը անձնասիրութեան համար կամ ի ցոյց մարդկան միայն չէ, այլ այն սէրը որով Քրիստոս իր անձը մատնեց։

«Սէր եւ գթութիւն պէտք է աղքատներուն համար. աղքատներ եւ կարօտեալներ տեսակ տեսակ են. կը գտնուին եկեղեցիներ, վանքեր, դպրոցներ ու ժողովուրդներ, որոնք աղքատ են. եւ եթէ անոնց դարմանին չօգնենք մեր ունեցածով մենք ալ կ'ըլլանք աղքատ։ Սակայն եթէ մեր ձգտումը ճշմարիտ է, ընենք ինչ որ կրնանք եկեղեցիներու պայծառութեան, դպրոցներու զարգացման համար, չքաւորներու ձեռք կարկառենք. այս է չքաւորներու նախրական կեանքը։ Երբ թշուառը կը տեսնէք ձեր առջեւ, կարօտեալը կը տեսնէք եւ ձգտում մը չէք զգար ձեր մէջ օգնելու անոր, կը նմանիք Իսրայէլացիներուն որոնց պահեցողութիւնը կշտամբելով Քրիստոս կ'ըսէր. «Չեմ ուզեր ձեր խունկը, ձեր պահքը եւ պատարագը երբ դուք չէք օգներ կարօտեալներու. ձեր կեղծած հաւատքը, ձեր քրիստոնէութիւնը ընդունելի չէ, երբ իրար չէք քաշեր, կարօտեալներու հաց չէք տար. ծարաւի էի գաւաթ մը ջուր չտուիք, նեղուած էի ու չմխիթարեցիք զիս. չեմ ընդունիր ձեզի։

«Աստուած այս վճիռը մեզմէ հեռու պահէ, այլ ուժանի ընէ լսելու երանաւէտ պատգամը. «Եկայք օրհնեալք հօր իմոյ ժառանգեցէք զպատրաստեալն ձեզ զարքայութիւն։

«Ես ալ խօսեցայ քիչ մը առաջ իմ պէտքերուս վրայ. կարեւոր պէտքերուս մէկը գոհացաւ Թլան ագարակին Սուրբ Աթոռին շնորհուելովը, կ'աղօթեմ եւ զձեզ ալ կը յորդորեմ աղօթելու որ Աստուած արեւշատութիւն պարգեւէ Ն. Վեհափառութեան։

«Կ'աղօթեմ նմանապէս այն սիրելեաց համար որոնք փոքր պէտքերու դարման չպիտի խնայեն. Աստուած ողորմածութիւնը եւ մարդասիրութիւնը ձեր մէջ կենդանի պահէ եւ Հայ. Եկեղեցին որ իբրեւ հարազատ մայր կը սնուցանէ իր որդիները պահէ ցկատարած աշխարհի եւ «դրունք դժոխոց, զնա մի յաղթահարեսցեն». կենդանի պահէ մեր սէրը եւ զգացումները եւ ուժանի ընէ երջանկութեամբ եւ բարութեամբ դառնալու երջանկաց դասը»։

Պատարագէն վերջ, Ս. Կաթողիկոսը ամպհովանիով առաջնորդուեցաւ Թաղ. Խորհրդարան, ուր Ն. Ամենապատուութեան ներկայացուեցան թաղին մարմինները եւ թաղին ծանօթ ազգայինները որոնց ձօնեց իր հայրական օրհնութիւնները։ Ս. Կաթողիկոսը գոհունակութիւն յայտնեց եկեղեցական երգեցողութեանց կանոնաւորութեան համար։ Քառորդ ժամու պատուասիրութիւններէ ետք, Ս. Կաթողիկոսը եկեղեցական դասուն հետ առաջնորդուեցաւ Թոփալեան Տեարց բնակարանը։ Եկեղեցւոյ բակին մէջ եւ դուռը, կառք նստած պահուն, Ն. Ս. Օծութիւնը շրջապատուած էր բարեպաշտ կիներու խուռն բազմութեամբ որոնք Ս. աջը կը համբուրէին։

Ինչպէս յայտնի է, Թոփալեանք Կիլիկիոյ գիւղական վարժարաններուն տարեկան 120 ոսկի նպաստ խոստացած ըլլալով, Ս. Կաթողիկոսը ուզած էր անձամբ շնորհակալութիւն յայտնել եւ երէկ առիթն էր այդ պարտքը կատարելու, երբ Թոփալեանք արդէն հրաւիրած էին Ն. Ամենապատուութիւնը։ Ալիքսան էֆ. Թոփալեան գործով Հնդկաստանի Կալկաթա քաղաքը գտնուելուն, իր որդին Լեւոն էֆ. եւ մայրը՝ Տիկին Թոփալեան պատշաճ կերպով հարկ եղած պատուասիրութիւնները ըրին։ Սեղանատան մէջ սարքուած ճոխ սեղանի մը նախագահեց Ս. Կաթողիկոսը, իր շուրջը ունենալով Տ. Գէորգ, Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոսները, վարդապետներ եւ աշխարհական հրաւիրեալներ։

Սեղանին վրայ, առաջին բաժակը առաջարկուեցաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց։ Յետոյ, յաջորդաբար, բաժակաճառեր արտասանեցին Վեհապետեան ու Երէցեան Սրբազանները, Տ. Ներսէս Վրդ. Դանիէլեան, եւ ի վերջոյ Լեւոն էֆ. Թոփալեան որ իր ծնողաց կողմէ շնորհակալութիւն յայտնեց Ս. Կաթողիկոսին պատուաբեր այցելութեանը համար։ Ն. Ս. Օծութիւնը պատասխանեց պատշաճ կերպով եւ օրհնալից խօսքերով։

Ճաշէն վերջ, Ս. Կաթողիկոսը առաջնորդուեցաւ Պէրպէրեան վարժարան որուն սաները երգ մը երգեցին ի պատիւ Ն. Ամենապատուութեան։ Յետոյ, Պէրպէրեան էֆ. խօսք առնելով, ըսաւ. «Մեծ պատիւ մըն է եւ պիտի մնայ յաւէտ վարժարանիս համար եւ երախտագէտ պիտի թողու անջինջ քանդակելով ուսուցչութեան եւ ուսանողութեան սրտին մէջ առաջին անգամ այցելութիւնը Կիլիկիոյ շնորհազարդ Ս. Հայրապետին»։ Պէրպէրեան էֆ. աւելցուց որ այս օրհնաբեր եւ երջանկաբեր այցելութիւնը առհաւատչեայ մը նկատելով բարձրէն եղած գնահատութեան, աւելի պիտի քաջալերէ զինքը իր ասպարէզին մէջ եւ թէ Գրիգորեանց եւ Ներսէսեանց յաջորդին ներկայութեան շնորհները չպիտի մոռցուին յաւէտ։ Ապա շնորհաւորեց Ս. Կաթողիկոսը որ արժանացած էր Վեհ. Կայսեր շնորհաց եւ մաղթեց որ ժողովուրդը միշտ սիրով վերաբերուի Ս. Կաթողիկոսին եւ ինք կարենայ ժողովրդեան հոգեւոր բաղձանաց գոհացում տալ։ Զէյթունցի Պ. Տ. Գէորգեան՝ որ Պէրպէրեանի գիշերօթիկներէն է, ճառ մը կարդաց իր ընկերներուն կողմէ երախտագիտութիւն յայտնելով Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին այս այցելութեանը համար։ Ապա Պետրոս էֆ. Կալպաքեան թուրքերէն բանախօսութեամբ մը գովեց Ս. Կաթողիկոսին արժանիքը եւ վերջացուց իր խօսքը, մաղթանքներ ընելով Վեհ. Սուլթանին կենաց արեւշատութեան համար։ Ս. Կաթողիկոսը խօսք առաւ եւ գովեստ ընելով ըսաւ. «Ամբողջ ազգը կը գնահատէ այս հաստատութիւնը, որ երկրին օգտակար եւ պիտանի անդամներ հասցուցած է. ես յատուկ կը հանդիպիմ այդ գնահատումին մէջ. շնորհակալ եմ. եկեղեցիները այցելելու առթիւ այս յարկն ալ նկատեցի իբր եկեղեցւոյ կից յարկ մը։»

Պէրպէրեան վարժարանին մէջ պատուասիրուելէ յետոյ, Ս. Կաթողիկոսը իր եկեղեցական եւ աշխարհական ուղեկիցներով ժամ 9ին առաջնորդուեցաւ Ս. Կարապետ եկեղեցին, որ նոյնպէս լեցուած էր երկսեռ հաւատացեալներու ստուար բազմութեամբ։ Ն. Ս. Օծութիւնը նախագահեց երեկոյեան ժամերգութեանց եւ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, նախ եւ առաջ յիշելով Ենի-Մահալլէի մեծ հրդեհը որ լափած էր նաեւ Ս. Կարապետ եկեղեցին եւ անոր վերաշինութիւնը Ունճեան հարազատներուն բարերարութեամբ, որով այս փառաւոր տաճարին վերականգնումը արդիւնք է ջերմեռանդ հաւատքի։ Յետոյ նկարագրեց Ս. Կարապետի կեանքը ու օրհնութեամբ աւարտեց քարոզը։

Թաղ. Խորհրդարանին մէջ պատուասիրուելէ եւ իր գոհունակութիւնը յայտնելէ ետք՝ եկեղեցւոյ պայծառութեան եւ բարեզարդութեան համար, Ս. Կաթողիկոսը՝ իր եկեղեցական հետեւորդներուն հետ կառքերով ուղղուեցաւ Մօտա, ուր Յարութիւն էֆ. Գարամանեանի կողմէ ղրկուած շոգեմակոյկով առաջնորդուեցաւ Հէյպէլի կղզին եւ հիւրընկալուեցաւ Գարամանեանց բնակարանը։

* * *

Կիլիկիոյ վանքին նիւթական կացութեան եւ անոր ընծայուելիք օժանդակութեան եղանակին վրայ խորհրդակցելու համար Ս. Պատրիարքը մայրաքաղաքիս ծանօթ ազգայիններէն տասներկու անձնաւորութիւններէ մասնախումբ մը կազմած եւ յատուկ հրաւիրագրերով զանոնք Պատրիարքարան հրաւիրած էր։ Շաբաթ օրը այս հրաւէրին պատասխանեցին Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Յարութիւն էֆ. Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Թադաթեան, Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան, Արշակ էֆ. Գարակէօզեան, Յարութիւն էֆ. Գարամանեան։ Ս. Կաթողիկոսը [illegible] մը Պատրիարքարան գնաց եւ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայութեամբ երկու ժամու չափ կարծիքներու փոխանակութիւն ունեցաւ յիշեալ էֆէնտիներուն հետ եւ իր ժամանակին սուղ ըլլալը յայտարարելով խնդրեց որ մասնախումբին բարեկամ անդամները յառաջիկայ չորեքշաբթի օր բարեհաճին ամբողջութեամբ ներկայ գտնուիլ եւ անհրաժեշտ եղածները կարգադրել, վասն զի ինքը չկրնար երկար ատեն մնալ մայրաքաղաքիս մէջ։ Մասնախումբին ներկայ անդամները խոստացան յաջորդ նիստին իրենց ամբողջ ընկերակիցներով ներկայ գտնուիլ եւ մղում ու փութաջանութիւն տալ գործին.

⁂ Ս. Կաթողիկոսը շաբաթ օր այցելութիւն տուաւ ոստիկանական նախարար Բարձր. Շէֆիք փաշայի, որ մասնաւոր պաշտօնատար մը ղրկելով բարի գալուստ մաղթած էր Ն. Ս. Օծութեան եւ շնորհաւորած էր զինքը Կայս. շնորհներու արժանացած ըլլալուն համար։ Ս. Կաթողիկոսին կ'ընկերանար Երէցեան Սրբազան։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ
ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ
ՃԻՊՐԱԼԹԱՐԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ

Ս. Պատրիարքը իր հետ ունենալով Տ. Բաբգէն Վ.ը ու Մագասար Հօրենց եւ Բրոֆ. Աբրահամ Տէր Յակոբեան էֆ.ները, փոխադարձ այցելութեան գնաց՝ Ճիպրալթարի անկլիքան եպիսկոպոսին, Բերա Բէլէս։ Ն. Սրբազնութիւնը եւ իր հետեւորդները ընդունուեցան, նախ Գալաթիոյ «Մէմօրիըլ» եկեղեցւոյ երէց Վեր. Մաքք Սուապիի կողմէ որ առաջնորդեց զանոնք վերնահարկը, որուն դրանը դիմաւորեց Վեր. Բոլինս եւ երկար ողջագուրուեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ որ շնորհակալութիւն յայտնեց Վեր. Բոլինսի այցելութեան համար, որուն պատասխանեց անկլիքան եպ.ը պատշաճ եւ մտերմական խօսքերով։ Ս. Պատրիարքը գոհունակութիւն յայտնեց որ անկլիքան Եկեղեցին կը ճանչնայ Հայ. Եկեղեցին իբրեւ հին եւ նախնական Եկեղեցի մը։ Ս. Պատրիարքին խօսքերը կը թարգմանէին Բրոֆեսէօրը եւ Մագասար Հօրենց էֆ.ն։

—Մայր-Եկեղեցին՝ ուր այցելեցիք, ինչ տպաւորութիւն ձգեց ձեր վրայ, հարցուց Ս. Պատրիարքը։

—Ինչ որ կ'ուզէի տեսնել, տեսայ, եւ ուրախ եմ որ ամէն բան լաւ կերպով բացատրեցին ինծի, ըսաւ Վեր. Բոլինս։

Գահ մը խօսք դարձաւ անկլիքան Եկեղեցւոյ վրայ եւ Ս. Պատրիարքը հարցուց անկլիքան եպ.ին թէ իր բուն աթոռանիստ քաղաքը ո՞ւր է, թէ իր նախորդը Ֆրանսայի Բոն քաղաքը կը նստէր։ Վեր. Բոլինս պատասխանեց.

—Որոշ տեղ մը չունիմ, թէեւ գլխաւոր եկեղեցին Ճիպրալթարի մէջ է, սակայն միշտ ճամբորդութեամբ կ'անցընեմ։ Վերադարձիս կրկին Պոլիս պիտի հանդիպիմ։ Ճիպրալթարի մէջ գեղեցիկ եւ ընդարձակ եկեղեցի մը ունինք։

Յետոյ խօսք բացուեցաւ թէ Այնթապի մէջ ալ անկլիքան եկեղեցի մը կը գտնուի եւ յայտնեց Վեր. Բոլինս թէ քանի ստորագրութեամբ գիր մը առած է Այնթապի անկլիքան համայնքէն որ կը խնդրէ իրենց եկեղեցիին համար հոգեւոր պաշտօնեայ մը։ Ս. Պատրիարքը առիթը յարմար նկատեց յիշեցնելու Վեր. Բոլինսի որ այդ եկեղեցին վերջերս ուզեր են բողոքականները իրենց գնել, արդեօք կարելի չէ՞ որ անկլիքան Եկեղեցւոյ ամէնէն մօտը գտնուող հայ եկեղեցիին յանձնուի. Վեր. Բոլինս պատասխանեց թէ ինք այն կողմը այցելելու միտք ունի, եւ կը խորհի կարգադրութիւն մը ընել այդ մասին։

Կէս ժամու սիրալիր տեսակցութենէ մը վերջ, կրկին զիրար ողջագուրեցին եւ Ս. Պատրիարքն ու հետեւորդները հրաժեշտ առին Վեր. Բոլինսէն։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ Բերա իր բնակարանը մնաց եւ զբաղեցաւ գրական աշխատութեամբ։

—Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան հեռագրաւ արտօնութիւն խնդրած է Ս. Պատրիարքէն, Արմաշի Դպրեվանքին չորս աշակերտները վարդապետ ձեռնադրելու։

- Ագշէհիրի Տ. Գրիգոր քահ. Այտընեանը հոկտ. 5ին Պալըքըսիր գացեր է Պատրիարքարանի հրամանին համաձայն, տեղւոյն քահանային եւ Թաղ. Խորհուրդին միջեւ տեղի ունեցած անհամաձայնութեան վերջ մը տալու համար։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ
ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ; 23 հոկտ. — Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին. «Մանչուրիոյ բանակին շրջանակին մէջ հոկտ. 21ին ոչ եւ է ընդհարում տեղի չունեցաւ։ Թշնամին փութացուց իր նահանջը Շահօ-Աուէն, ուր մեր զինուորները գտան Ճափոններուն կողմէ թողուած զէնքեր, ռազմամթերքներ ու պաշարներ։»

—Սախարով զօրավարը նաեւ սա հեռագիրը ուղղած է.—«Երէկ, հոկտ. 23, մեր բանակին ամբողջ ճակատին վրայ ոչ եւ է ընդհարում չպատահեցաւ։»

—Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Մեյէնտորվ զօրավարին զորաբանակը, անտառախիտ բլուրին զրաւման պահուն՝ Շա-Հոյի ձախ եզերքին վրայ եւ Սիհօանի մօտ, ձեռք անցուցեր է, տասնըչորս թնդանօթներէն զատ, քառասուն սայլ եւ բազմաթիւ հրացան։

— Հոկտ. 21ին Պիրժևիա Վիէտօմօսթի ուղղուած հեռագիրը, զոր երէկ հրատարակեցինք, կ'ըսէ նաեւ թէ նոյն գիշերը սաստիկ հով մը կը փչէր եւ թէ մէկ քանի օրէ ի վեր Մանչուրիոյ մէջ տիրող գէշ օդերը խիստ անպաստ են Ճափոններուն համար, որոնցմէ շատերը ցուրտէն կը մեռնին։

—Բանթիլով զօրավարը հոկտ. 13ին թշնամիէն տասներկու թնդանօթներ գրաւած էր այն բլուրին վրայ որ ասոր հետեւանքով կը կոչուի նոյն զօրավարին անունով։ Այդ զօրավարը Ս. Գէորգի պատուանշանը ստացաւ։ Այդ առթիւ Մանչուրիոյ բանակին ուղղուած կայս. Պրիքազ մը Նիքօլա կայսեր շնորհակալութիւնները կը յայտնէ, ինչպէս նաեւ մասնաւոր շնորհաւորութիւնները՝ արեւելեան Սիպերիոյ արձակազէններու 19րդ զօրագունդին։

—Խարպինէն կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան թէ հոկտ. 6էն ի վեր քանի մը հազարի չափ ռուս վիրաւորներ դէպ ի հիւսիս ղրկուեր են։

ԹՈՔԻՕ. — Ռոյթէր կ'իմանայ թէ Ռուսները իրենց զինուորները կը համախմբեն ճափոնական աջակողմի բանակին դէմ որուն հրամանատարն է Քուրօքի զօրավարը։

—Ռուս հեծելազօրքերու խումբ մը Թայ-Զէ-Հօն անցաւ Բէնսիհուի արեւելեան կողմը։

—Քուրօքիին զօրավարին եւ Օքու մարեշալին բանակները Շա-Հօ գետին երկու եզերքները դէմ առ դէմ կը գտնուին, առանց յարձակողականի սկսելու։

—Ճափոնի ընդհանուր բանակատեղին առնուած տեղեկագիր մը կ'ըսէ թէ յառաջապահները միշտ ընդհարումներ կ'ունենան։

—Միշչենքօ զօրավարը հոկտ. 20ին բուռն ընդհարում մը ունեցաւ արեւմուտքի ուղղութեամբ։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ
ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԵՐՈՒ ՀԵՏ

ԼՈՆՏՈՆ.—Հըլէն կը հեռագրեն թէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը, ձկնորսի երկու նաւերու զարնուելով, ընկղմեր է զանոնք։ Տասնըութ ձկնորսներ խեղդուեր են։ Զրոյցի մը նայելով ռուսական նաւաբաժինը կրակ ըրեր է ձկնորսի նաւերու խումբի մը վրայ։ Անգլիացի նաւապետ մը մեռեր է։

ՏՈՒՎՐ.—Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը կէսօրէն մէկ ժամ ետքը նեղուցը անցաւ։

ՇԷՐՊՈՒՐ.— Ռուսական փոխադրանաւ մը եւ երեք թորփիլանաւեր, Պալթիկի նաւաբաժինէն, Շէրպուր ժամանեցին։ Ածուխ եւ ջուր առնելէ ետքը իրենց ճամբան պիտի շարունակեն։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՈՒ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ
ԲԱԺԱՆՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 22 հոկտ.—Երեսփ. Ժողովը այսօր աւարտեց Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման խնդրոյն համար եղած հարցապնդումներուն վիճաբանութիւնները։ Երեսփ. Ժողովը 237ի դէմ 325 ձայնով ընդունեց օրակարգ մը՝ հաւանութիւն յայտնելով Պ. Քոմպի յայտարարութեանց՝ ի նպաստ բաժանումին։ Նիստը շատ յուզեալ էր, մանաւանդ Նախարարապետին եւ Պ. Ռիպոյի միջեւ ընդհարումի մը հետեւանքով։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՇԷՐՊՈՒՐ, 23 հոկտ.—Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինէն վեց զրահաւորներ ու զրահաւոր-յածանաւեր եւ տասնըմէկ թորփիլահալածներ ու թորփիլանաւեր Շէրպուրի նաւահանգիստը ժամանեցին։ Խաղաղականի երկրորդ նաւաբաժնին մէկ մասը կը կազմեն։ Նաւաբաժինէն ուրիշ մաս մըն ալ վաղ առտու հոս կը ժամանէ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ հոկտ. 6էն մինչեւ 20 Շա-Հոյի շրջանակին մէջ կատարուած ճակատամարտներուն ատեն Ռուսներէն վաթսուն հազար զինուորներ մեռած են. նաեւ քսանըվեց հազար Ռուսներ ալ վիրաւորուած ըլլալով, դէպի հիւսիս ղրկուած են Խարպինի մէջ դարմանուելու համար։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Վլատիվոսթոքէն կը հեռագրեն թէ Բօսիէթի ծովածոցին մէջ, Վլատիվոսթոքի հարաւային կողմը, ճափոնական թորփիլանաւեր տեսնուած են։ Վլատիվոսթոքի հրամանատարը կը հեռագրէ թէ այդ թորփիլանաւերուն ներկայութիւնը գուշակել կուտայ թէ Ճափոնները ցամաք պիտի ելլեն ծովային նահանգին ռուսական հողին վրայ, եւ թէ պէտք եղած միջոցները ձեռք առած է այդ պատահականութիւնը արգիլելու համար։

ՓԱՐԻԶ. — Հանրապետական նախարարական կուսակցութենէն Պ. Ժան Հ. Օտիֆեր ծերակուտական ընտրուեցաւ Պ. Վալտէք Ռուսոյի տեղ։

ՍՈՖԻԱ.— Սապրանիէն հոկտ. 28ին պիտի գումարուի։

ՓԱՐԻԶ.— Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը Շէրպուր ժամանելէն առաջ անգլիական ձկնորսի նաւերու խումբի մը վրայ յարձակեր է, զորս այն տեսակ նաւեր կարծեր է որոնց մօտեցումները իր մասին կասկածելի նկատեր է։ Տակաւին հաստատուած չէ այս լուրը։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Սախարով զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Ցարին.—Հոկտ. 22ին Սի-Զամ-Բաւի եւ երկաթուղիին ու Շա-Հոյի ճամբաներուն զիրար կտրած տեղին մօտ մեր դիրքերուն եւ Ճափոններուն միջեւ տեղի ունեցած թնդանօթի ճակատամարտէ մը զատ ուրիշ ընդհարում չկատարուեցաւ։ Արդիւնքները կարեւոր չէին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պատերազմի դաշտէն առնուած հեռագիրները Մանչուրիոյ մէջ կարեւոր իրողութիւն մը չեն յայտներ։ Ռուսական ու ճափոնական բանակները իրենց դիրքերուն մէջ կը գործեն՝ ռազմական դիրքեր գրաւելու համար։ Քուրոփաթքինի զօրավարը մասնաւորապէս իր դիրքերը զօրացուց երկաթուղիին վրայ։

ՓԱՐԻԶ.—Բերլինէն առնուած հեռագիրներ վերջնականապէս կը հաստատեն թէ Քուրոփաթքինի զօրավարը Շա-Հոյի ճակատամարտներուն մէջ բան մը չէ կորսնցուցած եւ թէ յաջողած է պահել իր բոլոր դիրքերը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ
ՊԱԼԹԻԿԻ ՌՈՒՍ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆԸ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԵՐ ԸՆԿՂՄԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 հոկտ.—Անգլիոյ արտաքին եւ ծովային գործոց պաշտօնատուները կը հաստատեն այն լուրը թէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը, որ Ծայրագոյն Արեւելք կ'ուղեւորի, Հիւսիսային ծովի մէջ, Հըլի մօտ, յարձակեր է անգլիական ձկնորսի յիսուն նաւերուն վրայ։ Ասոնց մէկը որ միւսներուն առջեւէն կ'երթար, կանանչ լապտեր վառեր է՝ ցոյց տալու համար թէ այդ խումբը առեւտրական գործ մը ունի եւ ձկնորսի նաւերէ կը բաղկանայ։ Ռուսական մարտանաւերը, կարեւորութիւն չտալով այն նշանին որ կրնար կեղծուիլ, քանի վայրկեանի չափ ռմբակոծեր են ձկնորսները։ Երկու նաւեր ընկղմեր են. քանի մը հոգի սպաննուեր եւ շատերը վիրաւորուեր են։

—Այս միջադէպը բուռն յուզում մը առաջ բերաւ Լոնտոնի մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Վաղը՝ երեքշաբթի Վեհ. Կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ Սակարանը գոց պիտի մնայ։

ՓԱԿՈՒՄ 9 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Օ.	92	14
Ամէնէն բարձր գին	»	92	17
Ամէնէն վար գին	»	92	12
Ռումէլիի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	125	—
Ամէնէն բարձր գին	»	125	12
Ամէնէն վար գին	»	124	75

ԲԱՑՈՒՄ 11 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Գ.	92	13
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	125	—
Տիւթիւն Թալրիքէ		92	31
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		16	37
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		427	50
Տէրքօզ		243	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	17
Տրամուէյ բաժնեթուղթ		6	02
» ժուիսանս		2	—
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513	—
Թրանսվալ		65	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		285	—
» » » Բ		269	—
Լավրիոն		58	5
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	97
» պարտաթուղթ	«	522	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	30
Փարիզ » »	Ֆր.	22	87 ½
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	21	84

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բօլ Էմբէրիալ	»	89	20
Քրիմէց	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	30
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Օ.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 22 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	63
Միացեալ պարտք	բաց.	85	12
	գոց.	85	12
Օսմանեան Պանքա		13	87
Ռուսական 1888-1889		92	—
Հելլենական 5 %		47	—
» Մոնոբոլ		47	75
Պուլկարական 1892		95	—
Եժիբսիէն իւնիֆիէ		107	50
Ճափոնական %		78	25
Թրանսվալ		8	43
Ֆօրթըլօտ		1	50
Խանակագիր		85	32 ½

ՓԱՐԻԶ, 22 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	07
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Ղրշ.	86	47
	գոց. »	86	42
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	594	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	127	25
Օսմ. ծխախոտ	»	470	—
Օսմ Ռէժի	»	386	—
Բիֆօռմէ Թիւրք 4 %	»	501	—
Քրէտի Լիօնէ զուրանը կարած	»	6141	—
Իտալական Ռանթ	»	104	—
Սպանիական արտաքին	»	87	65
Աւստրիական	»	101	—
Թրանսվալ	»	88	75
Ռուսական 4 %, 1901	»	94	20
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	110
Դրամագլուխ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 22 Հոկտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	229	30
Ռումէլիի երկաթուղի	»	232	50
Օսմ. Ռէժի	»	252	50

ՊԷՐԼԻՆ, 22 Հոկտեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	84	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	126	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	102	50
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՊՐԻՒՍԷԼ, 22 Հոկտեմբեր

Միացեալ պարտք	85	81
Ռումէլի երկաթուղի	125	50

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՃԱՄԲԸ
(մէյլը Ջուղաքեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դիմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։ 42

Զննումները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր հիւանդ կ'ընդունի։ 24-50

ԹԷ՛ ՀԱՏՈՎ ԵՒ ԹԷ ՇԱՏՈՎ
En gros et en détail
Ամէն տեսակ հովանոցներու ԳՈՐԾԱՐԱՆ, Ղալաթիա, Խալիլ Փաշա փողոց, թիւ 10, եւ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ՝ կամուրջին դէմ, թիւ 33
ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Նոր հասած են ֆրանսական եւ անգլիական մետաքսէ ու պարզ կերպասներ, զանազան տեսակ կօթեր՝ արծաթապատ կամ բնական։

Ապսպրանք կ'ընդունուի թէ՛ մեծաքանակ եւ թէ նոյն իսկ մէկ հատ։

Գաւառներէն ղրկուած դրամին ճիշդ արժէքով հովանոց մը կը ղրկուի հասցէին՝ պայմանաւ որ ֆոլի բօսթալի ծախքն ալ միասին ղրկուի։ Գիներ՝ անմրցելի համեմատաբար։

Սաթինէթ հովանոցներ	15էն 22 ղրշ.
Բամպակախառն մետաքսէ	24 » 35 »
Բրդախառն մետաքսէ	45 » 60 »
Զուտ մետաքսէ	42 » 70 »

Եւ արծաթապատ արժէքաւոր կօթերով ԿԱՌԱՆԴԻ՝ զուտ մետաքսէ հովանոցներ 120 էն 216 ղրշ.
4—10

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ մուպայաա օլունաճագ չալը ֆասուլեասը 2.12,5 ղրշ.։ Տրապիզոն վէ հավալիսի ֆասուլեասը 1.75 ղրշ.։ Պոլատէ մաահուրրէր իքի նէվ ֆասուլեա հիզալէրինէ մուրագգամ ֆիյաթլէ թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը Ռումինին [illegible] իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի իճրա գըլընաճագընտան իսթիյա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աղչէսինի վէ եա մուքթէպէր քէֆալէթնամէի մուսաթաանէլէրին էվվէլ մէզքիւրտա նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի մուշարիւնիլէյհայա կէլմէլէրի։ 1—3
Ֆի 6 Թէշրինի էվվէլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ մուպայաա օլունաճագ թէնէքէ եաղվալը թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը Ռումինին ալթընճը չէհարշէնպէհ կիւնինէ գատար 100տէ 3 թէմինաթ իլէ գապուլ էտիլմէ մէզքիւր իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճագընտան իսթիյա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աղչէսինի վէ եա մուքթէպէր քէֆալէթնամէի մուսաթաանէլէրին էվվէլ մէզքիւրտա նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի մուշարիւնիլէյհայա կէլմէլէրի։ 2—3
Ֆի 3 Թէշրինի էվվէլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ մուպայաա օլունաճագ ֆրանսըզ մալընտան բօթին գունտուրա պէհէրի 60 ղրշ., չարգ մալընտան բօթին գունտուրա 44, թէվէ տէրիսինտէն ճիզմէ 88, վիտէլատան պէտող գունչը ճիզմէ 88, թէլաթին ճիզմէ 85, բուզ ճիզմէ 80, թէվէ տէրիսինտէն ճիզմէ 107, վաքէթթատան պօթ ճիզմէ 52, թէվէ տէրիսինտէն պէլտագ գունչը ճիզմէ 90. Այրը գափլարը պալատէ հիզալէրինէ մուրագզամ ֆիյաթլէ թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը Ռումինին 6ընճը չէհարշէնպէհ կիւնինէ գատար 100տէ 3 թէմինաթ իլէ գապուլ էտիլմէ մէզքիւր իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճագընտան իսթիյա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աղչէսինի վէ եա մուքթէպէր քէֆալէթնամէի մուսաթաանէլէրին էվվէլ մէզքիւրտա նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի մուշարիւնիլէյհայա կէլմէլէրի։ 2—3
Ֆի 3 Թէշրինի էվվէլ, սէնէ 320

* * *

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ մուպայաայի օլունաճագ ալթը օվա գուզու փէլէրինի պէհէրի ճէտիտ գըլըֆի մէճիտի 20 ղրշ. հիտայեյէ 5 ղրշ. 62.50 սանթիմտէ թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը Ռումինին 6ընճը չէհարշէնպէհ կիւնինէ գատար 100տէ 3 թէմինաթ իլէ գապուլ էտիլմէ մէզքիւր իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճագընտան իսթիյա թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աղչէսինի վէ եա մուքթէպէր քէֆալէթնամէի մուսաթաանէլէրին էվվէլ մէզքիւրտա նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի մուշարիւնիլէյհայա կէլմէլէրի։ 2—3
Ֆի 3 Թէշրինի էվվէլ, սէնէ 320

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
30 30—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն֊Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ֊Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ֊գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրդրներ կու տայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, տնկարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կու տայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Այսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ առկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գոնսինիասիոնով եւ ազատ տեղաւորութեամբ ապրանքներ ալ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բոնդերը եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 10ը օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% Ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կու տայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփերն մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն առ համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ 39—35

Վոսփորէն կամուրջ

11 25 Գուզղ. պէշիգ.
10 5 Գլր. բաշապ. չպգլ. գանլ. միրկ. ա. հիսար.
11 30 Ա. հիսար գանտ. վանիք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. գպթշ.
10 45 Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. եէնիք. սթէն. միրկ. պէշիք.
12 15 չէնկլ. պէյլ. գուզկ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրչ. օրթ. պէշթ. գապաթաշ.
11 59 պէյք. բաշպ. ենք. չուպ. գանլ. ա. հիսար
1 17 գուզղ. պէշկթ.
12 30 ա. հիսար գանտ. Գէպ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ.
1 Գէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. գապաթշ.
1 50 Ենմ. մէզր. պէօյ. Թրպ. եէնիք. սթն. միրկ. ռ. հիսար պէպ.
1 5 Ա. հիսար գանտ. չէնկք. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
12 45 Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թարպ. եէնգ. սթն. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. էմիրկ. ռ. հիսար. պէպէք. արնավ. գուրչ. օրթ. պէշկթ.
1 30 Եոյք. ենք. սթէն. միրկ. ռ. ա. հիսար.
1 5 Ենմ. մէզպ. պյքտ. քիրէճ. Թրպ. պէյքօզ. բաշպ. չպուք. գանլ. ա. հիսար. գանտ. պէշկթ.
2 22 Օրթ. պէշիք. սկիւտար.
2 17 Գանտ. վա իք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. գապաթաշ. սկիւտար.
1 11 Ռ. ա. գավագ. Ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. պէշիքթաշ.
2 45 Միրկ. ռ. հիս. Պէպէք. Արնվ. Գրչ. Օրթ. պէշ. ք. աշ.
2 45 Պէյք. Բշպ. Չպք. Գանլճ. Ա. Հիսար. Գնտ. Վնք. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 Օրթ. գուզկ. պէշթ. գապթշ. սիրքէճի.
3 30 Պէյք. բաշպ. գանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. պէյլ. պէշկթ.
3 15 Ենմ. Մէզպ. պէօյք. քիրէճ. Թրպ. Ենք. Սթէն. միրկ. Ռ. Հիսար. պէպ.
4 5 Ա. հիսա. գանտ. պէպ. արնվ. գրչ. Օրթ. պշկ. գապաթաշ. սիրքէճի.
4 30 Պէյք. բշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. գանտ. վանք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ. սկիւտ.
4 24 Ռ. ա. Գավագ Ենմ. մէզպ. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.
6 — Պէյք. բշպ. գանլ. ա. հիս. գանտ. վանք. չնկլ. պէյլ. Գուզղ. պէշկ. գպթ.
6 — Ենմ. մզրպ. պէօյք. Թարպ. ենիք. սթն. միրկ. ռ. հիս. պէպէք. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ.
6 45 Պէյք. բաշպ. եէնիք. չըպուգ. սթն. գանլ. միրկ. ռ. ա. հիս. գնտլ. պէպ. ա. ն. վանիք. գրչ. պէյլ. օրթ. գուզ. պէշկ. գապթ.
7 30 Եէնմ. մէզրպ. պյքտ. Թրպ. պէյք. եէնք. սթն. միրկ. ռ. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրթ. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. գանտ. չէնկք. պէյլ. սկիւ.
9 3 Օրթ. գուզկ. սկիւտ.
7 54 Ռ. ա. Գավագ մէզպ. պէօյտ. Թրպ. Պէյք. բաշպ. չուպ. գանլ. ա. հիս. Գանտ. վ նի. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պէշկթ.
9 30 Եէնիմ. մէզր. պէօյքտ. Թարպ. եէնիք. սթէն. Միրկ. ռ. հիսար, պէպէք. արնվ. գրչ. օրթ. պէշկթ.
10 41 Սթէն. միրկ. պէշիկթ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիք. գուրչ. օրթ. պէշիկ.
10 30 Պէյք. բաշպ. չպուք. գանլ. ա. հիսար չէնկք պէյլ. գուզկ. պէշք. սկիւտ.
10 30 Եէնիմ. մէզպ. պէօյք. Թրապ. ենք. սթն. միրկ. ռ. հիս. պէպ. Արնավ. գուրչ. օրթ. պէշիկ. գապաթ.
10 57 Ա. գավագ մէզպ. պէօյք. Թէրպ. պէյք. ենիք. միրկ. ռ. հիս. արնավ. գապաթ.
1 — Պէյք. ենիք.

Կամուրջէն Վոսփոր

11 30 Ա. Հիս. գանլ. չուպ. եէնք. բաշպ. Պէյք.
11 25 Գպթշ. Պէշկ. Օրթ. Գուրչ. արնավ. Պէպէք ռ. հիսար. էմիրկ. Սթն. Ենք. Թրպ Պէօյք. Մէզ. Ենմ. ռ. ա. գավագ.
11 30 Սկիւտ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար.
12 35 Ա. հիս. գանլ. չպուգ. բաշապ. պէյքօզ
12 — արնավ.
1 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. եէնք. Թրպ. քիրէճ. պէօյք. մէզպ. ենմ.
1 30 Պէշկթ. գանտիլլի
1 45 Պշկ. Օր. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ.
1 40 Իսկ. գուզկ. պէյլ չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիս. գանլ. չպուք. եէնք. բշպ. պէյքօզ.
2 05 Սկիւտար, գուզկ. օրթաքէօյ
2 30 Պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. ռ. ա. գավագ
2 5 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չնկլ. գանտ. ա. հիս. գանլ. պէյքօզ
3 5 Գապաթաշէն Իսկ. գուզկ. օրթաքէօյ
3 30 Գապթ. պէշկթ. գուզկ. չէնկ. պէյլ. վանի. գանտ. ա. հսր. գանլ. չուպ. բաշապ. պէյք
3 45 Գապթ. պէշկթ. իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. գանտ. ա. ռ. հիս. միրկ. գանլ. սթն. ենք. բաշապ. պյքօզ
4 — ա. հիսար
4 5 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. ենք. ռ. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
5 — Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանք. ա. հիս. գանլ. չըպուգ. բաշապ. պէյք. Թարպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
6 — Գապթ. Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթէն. ենք. Թրպ. պէօյիք. մէզ. ենմ. ռ. ա. գավագ
6 45 Գապթ. Պէշկթ. Իսկ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. գանլըճա
7 25 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար միրկ. սթէն. ե. իք. պէյք. Թարպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
8 40 Պշրթ. Իսկ. գուզկ. օրթ.
8 45 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար գանլ. չպուգ. բշպ. պէյքօզ
8 30 Գապաթ. պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ռ. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. պէյք. մէզ. ենմ. ռ. ա. գավագ
9 — Պէշկ. միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մզգ. ենմ. ռ. ա. գավագ
9 30 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնավ. պէպ. գանտ. ռ. հիս. միրկ. սթէնաա
10 5 Միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
10 — Պէշիք. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. գանտլ.
10 25 Պէշքթ. գանտ. ա. հիսար գանլ. չըպուքը բշպ. պէյք. մէզպ. ռ. ա. գավագը
10 15 Սիրքէճիէն կամուրջ Պէշկթ. գուզկ.
10 5 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք
10 40 Պէշկ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. ենք. Թրպ. քիրէճ. պէօյք. մէզպ, ենմ.
1 50 Պէշիկթ. պէյլ. վանի. գանտ. ա. հիսար
11 — Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սթն. ենք. պէօյք.
11 40 Պէշկ. Միրկ. ենք. Թրպ. պէօյք. մէզ. ենմ.
11 20 Գապաթաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիքէ յէն գանտ. ա. հիս. միրկ. ենք. բշպ. պէյք.
11 35 Պէշկթ. գանլ. ա. հիսար գանլ. չըպուք. բաշապ. պէյք.
11 50 Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. պէպ.
11 45 Գապ. թ. Պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար. էմիր. սթն. ենք.
12 15 Պէշկթ. ենք. Թրապ. պէօյք մէզ. ենմ.
1 8 Ենն. քէօյէն բաշապ. պէյք
12 10 Պէշիկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիք. գանտ. ա. հիսար
12 15 Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար միրկէօն.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընթմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	491	Կոզ	[illegible]11	Մալթօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէբօ	3697	Դոնկօ	936	Կրոտոն	1195	Մարէնկօ	2273	Սանթօ	1113
Անճէլօ	1541	Դուրօ	895	Իրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Տիբերօ	1735
Արիոսօ	2277	Էտօ	4301	Հիտալկօ	1581	Մ[illegible]	3597	Սիլվիօ	1193
Կասանօ	1822	Տունիսօ	987	Հի[illegible]	372	Միլ	1057	Սը[illegible]	1203
Կորոնտինօ	1264	Տուրօ	383	Հորաթիօ	3610	Մոնթեպելլօ	1735	Թասսօ	1323
Գրատօ	1076	Տ[illegible]	1713	Հ[illegible]	595	Մ[illegible]	2409	Թ. Ուիլսըն	1566
Դրիւնօ	841	Տ[illegible]	584	Իակ	2254	[illegible]	1033	Թորօ	3327
Էլֆֆօ	443	Եկօ	2461	Իտալօ	5140	Օթելլօ	4100	Թոլէտօ	1470
Ֆէլրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ[illegible]	1080	Օն[illegible]	4036	Թրինիտ	487
Գա[illegible]	1337	Եկօ	84	Քէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէց	1244	Ֆիտօ	904	Քոլրինօ	1307	Պոլէրօ	687	Վասօ	1914
Դ[illegible]	1094	Ֆինկալ	1828	Ք[illegible]	1760	Պ[illegible]	510	Վոլօ	1289
Ջիքա	2759	Ֆլամինկ	849	Լէօ	1053	Բ[illegible]	229	Վ[illegible]	2396
Մ[illegible]	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լ[illegible]	2272	Պր[illegible]	1663	Ե[illegible]	135
Քլիօ	1697	Հ[illegible]	306	Լիվոր[illegible]	1843	Ռոլլօ	1613	Զէրօ	120
Գոլորատօ	4235	Կիկանօ	1443	Լո[illegible]	319	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Մորոթթօ շոգենաւը, Նաւապետ Պօքսօլ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Միքասօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօրբ, ամսոյս 31ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 37—50

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ին

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատոր բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին տարիներու կատարեալ, ինչպէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառագիրքը գերազանցած է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։
25 15—20

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ
SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕԼ ՄԻՏԻ

Անմիջապէս կը ջնջէ տօթանքը, ցաւերը, նեխուածութիւնները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յայտ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբման, արիւնամիզութեան, առանց մէկ վնաս պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզօր եւ ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։
Ամէն քաբսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ
A.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաթճեան եւ Ռուսիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիրա, Մօտա ճամբան.

Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմոյլի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Եդիէն Քրէմլէր, Թէվէքքիլ խան.
Բերա, Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռուէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբան, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիփա, Բէնտիք.

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ. 40—50

ՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐՐՈՐԴ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ
ՍԻՆԿԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԲԵՐԱ. ՄԵԾ֊ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 343 ԵՒ 343 ԿՐԿԻՆ
ՊՕՆ ՄԱՌՇԷԻՆ ԴԷՄ
ԱՄԷՆ ՕՐ ԲԱՑ Է
ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ 7—20

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԸԳՈՐԾԷ ՖՐ. ԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆՑԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրամատնային ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան֊Համամ, Բասմա Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի։
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճեննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 40—48

COMP RUSS
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Հոկտեմբեր
Գշ. 12,25 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին առաւօտ. Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս֊Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր֊Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 14/27 Օտեսա ժամը 10ին առաւօտ.
Եբ։ 13/20 Մէթէլլին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 48—50

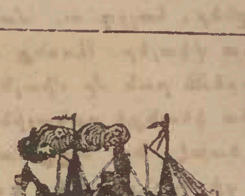

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]
Հոկտ. 24ին Անատոլի, Պաթումէն՝
Նոյեմ. 1ին Սիոֆաք, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Հոկտ. 25ին Անատոլի, ուղ. Մարսիլիա։
Նոյեմ. 2ին Սիոֆաք Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիայ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիայ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 8—50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանեն Լիվըրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3829
Քամփանիա	12950	Բոթնիա	2345
Ուլթոնիա	8845	Թերքիա	2936
Ումբրիա	8128	Սփարթա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սերվիա	7392	Ալեսիա	2181
Աուրանիա	7369	Էլլոսփոնտ	16 1

Սիբերիա շոգենաւը, Նաւապետ Պէրլօու, ամսոյս 29ին Լիվըրբուլէն հոս կը ժամանէ ընդհանուր ապրանքով։

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
29 50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (175

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ՓԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ռ.

ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՅՐԵՐԸ

—Ի՞նչ միջոց։

—Թէ փողոցը ցուցափեղկին մէջ դրուած պարապաճնիրը գնելով։

—Աս ալ գաղափար մըն է։

—Գիտե՞ս թէ օժտաբերը ներկայացուց իր հաշուեցոյցով... Բերի՞ր տամ հաշուեցոյցը։

—Ո՛չ, ո՛չ։ Վաղը կը կարգադրենք։

—Ինչպէ՞ս որ կ'ուզես... խօսքի տէր մարդ մըն ես... Եթէ այդպէս չըլլար, միթէ պիտի պաշտէի քեզ ինչպէս կ'ընեմ հիմա... Միայն թէ զգուշացիր... Քու վրադ բաներ մը ըսին ինծի... Զաւակիդ պզպզալ... բայց եթէ երբեք խաբես զիս, չես կրնար երեւակայել թէ որքա՛ն մեծ պիտի ըլլայ յուսահատութիւնս։

Նախկին գործաւորուհին մասմի արձագանգի մը պէս.

—Տա՛նձ։

Տընի Պուրկէլ յոխորտալից ձեւ մը առաւ եւ հաճոյակատար ժպիտ մը արձակեց, հայելիին մէջ նայելով։

Ցեռքը ներկուած պեխերը ոլորելով, սիրուհիին ճակատը համբուրեց ու հեռացաւ։

Լէօքատի Բլիւմօ հաճոյքի կեանքին մէջ նետուած էր մեծ եռանդով, այնպէս որ բնաւ հոգ չէր ըներ թէ իր ծերուկ սիրահարը հաւատարիմ պիտի մնա՞ր մինչեւ վերջ։

Սակայն Տընի Պուրկէլը չէր խաբած, ըսելով թէ դուռը պիտի փակէր ամէնուն առջեւ, գէթ քանի մը ժամ։

Կ'ուզէր հանդարտօրէն ճաշել Սիւզանի հետ։ Ուստի այն սենեակը գնաց, ուր կը հագուէր նորաձեւ աղջիկը։

—Կը յուսամ թէ խոր քուն մը քաշեցիք, ըսաւ Լէօքատի ներս մտած ատեն... Ահ, երջանիկ էք որ անմեղութեան քունն ի՛նչ ըլլալը գիտէք դուք։

Սիւզան պատասխանեց թէ լաւ քուն մը քաշած էր արդարեւ ու լռեց.

—Հիմա, Լէօքատի, ներեցէ՛ք որ անգամ մըն ալ շնորհակալութիւնս յայտնեմ ձեզի ու մեկնիմ։

Նախկին ընկերուհին ալխուժով պատասխանեց.

—Բայց թող չեմ տար որ մեկնիք։

—Չեմ կրնար աւելի ձեր տունը մնալ։

Լէօքատի պատասխանեց.

—Կը կարծէ՞ք թէ այդպէս դիւրաւ պիտի ձգեմ ձեր օձիքը... Կրնա՞մ թող տալ որ նորէն երթաք բնակիլ Բաթօ֊Թէ պանդոկը, ուր պատճառ կան հանդիպելու համար փափկանկատ Սօքարի... Այս անգամ չպիտի կրնաք օձիքնիդ ազատել։

—Բարին Աստուած պիտի գթայ վրաս։

—Կարելի է, բայց ո՛չ առաջ կերպով... Ո՛ն, ըսէք տեսնեմ, ի՞նչ ընելու մտադիր էք։

—Ընչացս գործ գտնելու պիտի աշխատիմ։

—Ուզէ՞լ Միւլլէրի քով աշխատիլ կ'ուզէ՞ք նորէն։

—Ահ, ո՛չ... Երբեմնի բարեկամուհիներս տեսնել՝ աւելի իմ ուժերէս գերիվեր բան է.

—Բացի ինէ՛։

—Այո՛, բացի ձեզմէ՛, ազնի՛ւ Լէօքատիս։

—Այո՛, ըսաւ այս վերջինը, քիչ մը խորհելէ յետոյ։ Ես ալ կ'ենթադրէի թէ առջի տեղերնիդ աշխատիլ չպիտի ուզէք... Անշուշտ ուրիշ վաճառատուն մը պիտի մտնէք... Լաւ գործաւորուհի մըն էք, հետեւաբար շուտով գործ պիտի գտնէք։

—Կը փափաքիմ որ առջի աշխատած թաղին մէջ չգտնուէր այդ վաճառատունը։

—Ա՛հ, ա՛հ... հասկցայ տղեկին պատճառները երեւան կ'ելլեն... բոլոր լաւ վաճառատուները այդ թաղին մէջ կը գտնուին... Ուրիշ տեղ շնորհքով գործ չպիտի կրնաք գտնել։

—Կը բաւէ որ ապրուստի եւ բնակութեան համար անհրաժեշտ եղող ծախքերը հոգամ։

—Հիմակուհիմա սեղան նստինք... Գաղափարները կը փթթին պաղ վառեակի մը առջեւ։

Սիւզան բողոքի շարժում մը ըրաւ։

—Օ՜, ապահով եղէք, գոչեց Բլիւմօ... թեթեւաբարոյ երեւոյթ մը ունիմ, բայց այնպէս չեմ.

Սիւզան ստիպուեցաւ ընդունիլ իրեն եղած հրաւէրը։

Նախաճաշը լաւ էր, բայց Լէօքատի ի զուր փորձեց զուարթացնել Սիւզանը, իր անսպառ տխրութիւնը փարատելով։

Նորաձեւ աղջիկը միշտ խոհուն երեւոյթ մը ունէր։

—Ահ, եթէ երբեք հաւանէիք բանաւոր ըլլալու, շուտով կոչիկ պիտի գտնէի ձեր ապրելու համար, յայտարարեց Տընի Պուրկէլի սիրուհին, Շաթօ֊Իքէմի գինիէն բաժակ մը պարպելով. բայց աշխատութիւն գտնել՝ իմ գործս չէ բնաւ... Սակայն խորհեցայ այդ մասին... Քիչ մը առաջ սենեկապանուհիիս հետ խօսեցայ, որուն քոյրը յարդէ գլխարկներու շինութեամբ կը զբաղի... Գլխարկաշինութիւն գիտէ՞ք։

—Այո՛։

—Միայն թէ գէշը այն է որ օրական յիսուն սու կը շահի գործաւոր մը... Առաւելն երեք ֆրանք։

—Լաւ գումար մըն է տակաւ.

Լէօքատի գէշ ծամածռութիւն մը ըրաւ։

—Ռօմպիւթօ փողոցին մէջ կան եղեր այդ տեսակ գլխարկ շինելու յատուկ աշխատանոցներ... Բայց երբ կը խորհիմ թէ հոն շարաշար պիտի աշխատիք սիրտս կը ճմլի։

—Այդ բանին վրայ մի խորհիք։

—Ահ, եթէ ուզէիք, ըսաւ Լէօքատի հառաչանքով... Այդ փառաւոր կազմով, տղուր աչքերով, մարգարտաշար ակռաներով, մարգրտափայլ մորթի գոյնով պիտի կրնայիք շատ փայլուն յաջողութիւն մը գտնել ալլուր... Ներեցէք. դարձեալ անմիտ խօսք մը փախցուցի բերնէս... Եթէ առանձին գաղափար մը ունենայիք, ա՛լ չպիտի խօսէի այն անշահ մարդուն վրայ, որ իր ճանկերուն մէջ առած էր ձեզ... Ուրեմն որոշած էք անպատճառ պատուաւոր աշխատութիւն մը ձեռք ձգե՞լ...

—Այո՛։

—Շա՛տ լաւ, առէ՛ք։

Պուրկէլի սիրուհին երկու հասցէ տուաւ Սիւզանին, սենեկապանուհիին կողմէ հայթայթուած։

—Հիմա պիտի երթամ գտնեմ այդ հասցէները, ըսաւ Սիւզան փութկոտութեամբ։

—Սուրճերնիս խմելէն յետոյ։

Քանի մը վայրկեան յետոյ, երբ Սիւզան հրաժեշտ առնելու վրայ էր կիսաշխարհիկ կնոջմէն, վարանոտ ձեւ մը առաւ այս վերջինը, բան մը առաջարկել կ'ուզէր՝ բայց չէր համարձակեր։ Վերջապէս արիութիւնը գտնելով մրմնջեց.

—Մարդ ըրէք. ադամութիւն չուզեր... Քովերնիդ դրամ չունիք, այնպէս չէ՞։

—Ո՛չ, բայց քանի որ գործ մը պիտի գտնեմ...

—Կեցէ՛ք նայինք... Դուք ալ ապահովութիւն չունիք թէ պիտի ընդունուիք եւ մինչեւ որ ընդունուիք, քանի մը օր կ'անցնի։

—Աստուած իմ, ինչ պիտի ըլլայ իմ վիճակս, ըսաւ հէք աղջիկը։

—Շատ պարզ է... Ամէն բանէ առաջ փոխ դրամ պիտի տամ ձեզի։

—Ո՛չ, շնորհակալ եմ. յարեց Սիւզան հաստատուն ձայնով մը։

—Մինչեւ որ դրամ վաստկիք, բնակութեան եւ անօթեւանի համար դրամ պէտք է։

—Թերեւս գործատեղիս մէջ ննջեմ ու բնակիմ։

(Շարունակելի)